

RAPPORT

Duurzaamheidspeiling 2024

Gemeente Echt-Susteren

Inhoudsopgave

1 Inleiding	2
1.1 Aanleiding en doel	2
1.2 Aanpak onderzoek	2
1.2.1 Doelgroep	2
1.2.2 Methode	3
1.2.3 Respons	4
1.3 Leeswijzer	6
2 Resultaten gesloten vragenlijst	7
2.1 Algemeen	7
2.2 Duurzaamheid	9
2.3 Energieneutraal	11
2.4 De rol van inwoners in verduurzaming	12
2.5 De rol van de gemeente in verduurzaming	15
2.6 Tot slot	22
3 Resultaten open vragenlijst	25
3.1 Algemeen	25
3.2 Duurzaamheid	27
3.3 Energieneutraal	28
3.4 De rol van inwoners in verduurzaming	29
3.5 De rol van de gemeente in verduurzaming	32
3.6 Tot slot	39
4 Conclusies	42
5 Aanbevelingen	43

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De gemeente Echt-Susteren staat, net als alle andere gemeenten in Nederland, voor een duurzaamheidsopgave. Meer specifiek heeft de gemeente de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. Dat kan op verschillende manieren en de gemeente is thans aan het onderzoeken hoe dit het beste gerealiseerd kan worden, waarbij betrokkenheid en participatie van inwoners van groot belang zijn. In 2040 wil de gemeente de plannen klaar hebben om in 2050 energieneutraal te kunnen zijn. Energieneutraal betekent in dit geval dat alle energie die inwoners en ondernemers binnen de gemeente gebruiken op een duurzame manier is opgewekt.

De gemeente Echt-Susteren weet van een beperkt aantal inwoners hoe zij aankijken tegen specifieke vormen van duurzaamheid. Graag wil de gemeente breder inventariseren hoe inwoners aankijken tegen de lokale duurzaamheidsopgave (het herkennen en erkennen van de opgave) en duurzaamheid in zijn algemeenheid. Meer specifiek wordt gekeken hoe volgens inwoners de duurzaamheidsopgave binnen de gemeente het beste behaald kan worden. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek wil de gemeente enerzijds bepalen hoe de duurzaamheidsopgave het beste gerealiseerd kan worden binnen de (wettelijke) kaders en anderzijds de participatie en betrokkenheid vergroten. De uitkomsten van het onderzoek zijn een middel en ondersteunend om de strategie voor de duurzaamheidsopgave verder te kunnen bepalen/ontwikkelen.

Het doel van het onderzoek is om input op te halen voor de aanpak van de duurzaamheidsopgave van de gemeente Echt-Susteren. Hierin wegen drie zwaartepunten:

- De bekendheid van inwoners met en houding ten opzichte van de duurzaamheidsopgave;
- De wensen van inwoners over de aanpak van de duurzaamheidsopgave als gemeente;
- De visie van inwoners op hun eigen rol in de duurzaamheidsopgave en benodigdheden voor het invullen hiervan.

Naast de hierboven genoemde hoofddoelen, hebben we aandacht voor de volgende subdoelen:

- Vaststellen hoe inwoners van de gemeente Echt-Susteren aankijken tegen de (landelijke, regionale en lokale) duurzaamheidsopgave (herkennen en erkennen);
- Vaststellen welke vormen van duurzaamheid (energie-opwekking en circulariteit) lokaal de voorkeur genieten en onder welke condities;
- Input ophalen hoe de betrokkenheid en participatie van inwoners vergroot kan worden en hoe de gemeente effectief kan communiceren met inwoners(groepen).

Op basis van de genoemde doelstellingen is de volgende centrale onderzoeksvraag opgesteld:

Wat is de houding van inwoners van de gemeente Echt-Susteren ten opzichte van verschillende vormen van duurzaamheid en onder welke condities zien zij mogelijkheden om aan de lokale duurzaamheidsopgave te kunnen voldoen?

1.2 Aanpak onderzoek

1.2.1 Doelgroep

De doelgroep van het onderzoek bestaat uit alle inwoners van de gemeente Echt-Susteren. Het gaat hierbij om inwoners van 18 jaar en ouder. Onder deze inwoners is een steekproef getrokken. Bij deze steekproef is rekening

gehouden met een representatieve spreiding van de doelgroep over de wijken en het behalen van betrouwbare resultaten per leeftijdscategorie.

Om ervoor te zorgen dat inwoners die niet rechtstreeks zijn aangeschreven in de steekproef ook hun stem kunnen laten horen, is een open link beschikbaar gesteld waarmee deze mensen ook kunnen deelnemen aan de peiling. De link is verspreid via lokale en sociale media.

1.2.2 Methode

Dataverzamelmethode

Voor dit onderzoek is een schriftelijke dataverzamelmethode gehanteerd. Dat houdt in dat een steekproef van inwoners per post een uitnodigingsbrief, vragenlijst en retourenvelop van onderzoeksbureau Enneüs ontvingen. Tevens bevatte de brief een link, QR-code en persoonlijke inlogcode waarmee de vragenlijst ook digitaal ingevuld kon worden. Inwoners die de vragenlijst met telefonische ondersteuning wilden invullen, hadden de mogelijkheid om contact op te nemen met de helpdesk van Enneüs. Deze methode is gebruikelijk voor grootschalige onderzoeken met het doel om veel inwoners te kunnen bereiken. Bovendien is een schriftelijke benadering met een mogelijkheid om online of telefonisch mee te doen voor alle inwoners toegankelijk.

Naast deze hybride vorm (schriftelijke en online) van dataverzameling onder een steekproef van inwoners is er ook een identieke maar gescheiden versie van de vragenlijst online publiek toegankelijk gemaakt. Deze vragenlijst kon iedereen invullen zonder persoonlijke inlogcode. Resultaten die middels dit kanaal zijn opgehaald worden afzonderlijk gerapporteerd.

Vragenlijst

Validiteit

Validiteit gaat over de vraag: meten we wat we willen meten? Om inzicht te krijgen in de houding van inwoners ten aanzien van duurzaamheid is in samenspraak met de gemeente, belangenorganisaties en inwonervertegenwoordiging (dorps- en buurtraden, Belangen Leefbaarheid Omwonenden Windmolenparken Echt-Susteren (BLOW-ES), de raads werkgroep duurzaamheid en Echt-Susteren Energiecoöperatie) een vragenlijst opgesteld. De vragen zijn zorgvuldig geformuleerd met gebruikelijke antwoordschalen om te voorkomen dat vragen op meerdere manieren konden worden geïnterpreteerd. Daarnaast is zo eenvoudige mogelijke taal gebruikt om de leesbaarheid en begrijpelijkheid van de vragen te vergroten.

Thema's

In de vragenlijst zijn eerst vragen gesteld over waar inwoners aan denken bij duurzaamheid en het belang van duurzaamheid. Ook is gevraagd met welke vormen van duurzaamheid inwoners bekend zijn en hoe belangrijk men deze vormen vindt. Daarnaast is aan inwoners gevraagd of men bekend is met het plan om in 2050 energieneutraal te zijn. Tevens is gevraagd naar de rol van zowel de inwoners als de gemeente als het gaat om verduurzaming. Tot slot zijn enkele achtergrondvragen opgenomen over leeftijd, hoogst afgeronde opleiding, postcodecijfers, woonsituatie en netto inkomen per maand.

Benaderingswijze

Uitnodiging

Voorafgaand aan de dataverzamelingsperiode heeft de gemeente een vooraankondiging gedeeld via diverse mediakanalen (de gemeentelijke website, lokale kranten en sociale media). Eind februari 2024 hebben de voor de steekproef geselecteerde inwoners per post een uitnodigingspakket ontvangen. Dit pakket bestond uit een uitnodigingsbrief, een vragenlijst en een antwoordenvolp van Enneüs. In de brief werd uitleg gegeven over de achtergrond en het doel van het onderzoek, over de privacy van inwoners en over de manier waarop inwoners

de vragenlijst konden invullen. Ook stonden de contactgegevens van de helpdesk van Enneüs in de brief om eventuele vragen te stellen.

Invulmogelijkheden

Inwoners konden de vragenlijst op twee manieren invullen: schriftelijk en online (via de QR-code of de website die in de brief vermeld stond). Iedere brief en vragenlijst bevatte een persoonlijke inlogcode. Dit om te voorkomen dat de antwoorden van inwoners meer dan eens zouden worden meegenomen in de data-analyse. Inwoners hebben in totaal zes weken de tijd gehad om te reageren.

De open link die via lokale en sociale media is gedeeld was voor iedereen toegankelijk. Inwoners konden deze vragenlijst online invullen. Omdat niet gegarandeerd kan worden dat inwoners deze vragenlijst niet meerdere keren hebben ingevuld, worden deze resultaten in een separaat hoofdstuk van de rapportage weergegeven.

1.2.3 Respons

Overzicht

In totaal zijn, na het trekken van een steekproef, 4.359 uitnodigingen voor het onderzoek verstuurd. Hiervan zijn 1.185 vragenlijsten teruggekomen. De bruto respons komt daarmee uit op 27,2%. Enkele vragenlijsten zijn leeg of slechts deels ingevuld teruggestuurd. In totaal zijn 1.136 vragenlijsten meegenomen in de analyse. Dit is een netto respons van 26,1%. Daarnaast hebben 186 deelnemers de vragenlijst via de open link ingevuld. In onderstaande tabellen is een overzicht van de respons te vinden.

Respons overzicht	
Aantal verzonden vragenlijsten (gesloten vragenlijst)	4.359
Aantal geretourneerde vragenlijsten (online en schriftelijk)	1.185
Bruto respons	27,2%
Aantal uniek ingevulde vragenlijsten	1.136
Netto respons	26,1%
Foutenmarge	2,5%
Aantal ingevulde vragenlijsten via open link (niet meegenomen in bovenstaande statistieken)	186

Betrouwbaarheid

Het is van belang om tot betrouwbare resultaten te komen (met andere woorden: kunnen we met de resultaten uit de steekproef voorspellen wat de standpunten zijn van de gehele doelgroep, ofwel alle inwoners van de gemeente Echt-Susteren?). Het gaat er hierbij om dat gelijke resultaten naar voren zouden moeten komen wanneer het onderzoek opnieuw zou worden uitgevoerd onder een andere willekeurige selectie van inwoners uit de gemeente met dezelfde selectiecriteria.

Doordat niet alle inwoners deelnemen aan het onderzoek, is er in de respons sprake van een steekproef van de onderzoekspopulatie (de totale onderzoekspopulatie omvat alle inwoners van de gemeente Echt-Susteren van 18 jaar en ouder). Hierdoor kunnen de resultaten van het onderzoek afwijken van de resultaten van de hele populatie. Deze afwijking is de onnauwkeurigheid. Het is mogelijk om een schatting te maken van deze onnauwkeurigheid via twee maten: de foutenmarge en het betrouwbaarheidsinterval.

De foutenmarge is een percentage dat aangeeft in hoeverre de resultaten uit dit onderzoek afwijken van de mening van de werkelijke populatie. Het betrouwbaarheidsniveau geeft aan hoe vaak de resultaten hetzelfde zouden zijn met een andere groep deelnemers uit dezelfde onderzoekspopulatie.

Voor dit onderzoek is de foutenmarge 2,5% en het betrouwbaarheidsniveau is vooraf vastgezet op 95,0%. Idealiter ligt de foutenmarge onder de 5,0% om heel nauwkeurig uitspraken te kunnen doen.¹ Dat betekent dat met 95,0% zekerheid de mening van de gehele onderzoekspopulatie maximaal 2,5% onder of boven de uitkomst van dit onderzoek ligt. Als voorbeeld: als 50,0% van de deelnemers uit de steekproef het helemaal eens is met een stelling, dan zal dit in de gehele onderzoekspopulatie (alle inwoners van de gemeente) met 95,0% zekerheid tussen de 47,5% en 52,5% zijn. Op basis hiervan kan vastgesteld worden dat de resultaten betrouwbaar zijn. De steekproef is opgesteld met het doel om ook per leeftijdsgroep betrouwbare resultaten op te halen. Hoewel de respons per leeftijdsgroep verschilt, is de foutmarge voor alle leeftijdsgroepen afzonderlijk kleiner dan 9%. In dit type onderzoek wordt, om van acceptabele betrouwbaarheid te kunnen spreken, voor de foutmarge doorgaans een bovengrens van 10% gehanteerd. Hiermee zijn de resultaten van dit onderzoek ook per leeftijdsgroep statistisch betrouwbaar. De verdeling van de deelnemers per leeftijdscategorie is hieronder weergegeven.

Representativiteit: ruimtelijke verdeling

De steekproef van inwoners die zijn uitgenodigd voor deelname aan het onderzoek is opgesteld met het oog op een verdeling over postcodegebieden die in verhouding vergelijkbaar is met de daadwerkelijke verdeling van alle inwoners over deze gebieden.

Kijkend naar de postcodecijfers zoals opgegeven door deelnemers is te zien dat de meeste deelnemers (alleen de deelnemers tellend die de cijfers van hun postcode hebben ingevuld) afkomstig is uit postcodegebied 6101 (Echt) (30%), gevolgd door postcodegebied 6114 (Susteren) (25%), 6102 (Echt) (15%) en 1618 (Nieuwstadt) (11%) en de overige gebieden met 5% of minder per gebied. De verdeling van deelnemers over de postcodegebieden is gelijk aan de daadwerkelijke verdeling van alle inwoners over deze gebieden, met een maximale afwijking van 1%.

24. Wat is uw postcode?	Aantal deelnemers	Percentage van steekproef	daadwerkelijke verdeling over gehele gemeente (bron: CBS)
6101 (Echt)	297	29,6%	30%
6102 (Echt)	151	15,1%	16%
6104 (Koningsbosch)	43	4,3%	5%
6105 (Maria Hoop)	46	4,6%	4%
6111 (Sint Joost)	21	2,1%	2%
6112 (Sint Joost)	35	3,5%	3%
6114 (Susteren)	251	25,0%	25%
6116 (Roosteren)	51	5,1%	5%
6118 (Nieuwstadt)	108	10,8%	10%
Totaal	1003	100%	100%

¹ Rijksuniversiteit Groningen, 'Hoe betrouwbaar is 95 procent betrouwbaar?' (2015).

1.3 Leeswijzer

Dit rapport bevat de inhoudelijke resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 2 worden de resultaten weergegeven van de gesloten vragenlijst en in hoofdstuk 3 de resultaten van de open toegankelijke vragenlijst. In hoofdstuk 4 worden de onderzoeksvragen beantwoord. Tot slot worden in hoofdstuk 5 conclusies en aanbevelingen weergegeven. De resultaten worden in grafieken weergegeven. Wanneer de percentages niet optellen tot 100% is dit het gevolg van tussentijdse afrondingsverschillen. Bij iedere grafiek wordt het aantal deelnemers weergegeven (n) dat de vraag heeft beantwoord.

Het invullen van de vragenlijst is vrijwillig. Deelnemers zijn dus vrij om vragen over te slaan, bijvoorbeeld omdat ze geen antwoord willen geven of omdat ze het antwoord niet weten. Deelnemers vullen dus niet altijd één van de antwoordopties in, maar laten soms alle antwoordopties leeg. Zodoende kan het zijn dat het aantal deelnemers dat een vraag heeft ingevuld niet altijd optelt tot het totaal aantal deelnemers dat de vragenlijst heeft geretourneerd.

De antwoorden op de toelichtingsvragen (zoals 'Anders, namelijk') en de antwoorden op de open vragen zijn integraal en geanonimiseerd opgenomen in het bijlagenrapport.

2 | Resultaten gesloten vragenlijst

2.1 Algemeen

In deze paragraaf worden de resultaten weergegeven van een aantal algemene vragen over duurzaamheid. Bij de eerste vraag konden deelnemers drie woorden opschrijven waar ze aan moeten denken bij duurzaamheid. Deze woorden zijn gebundeld in onderstaande woordwolk.

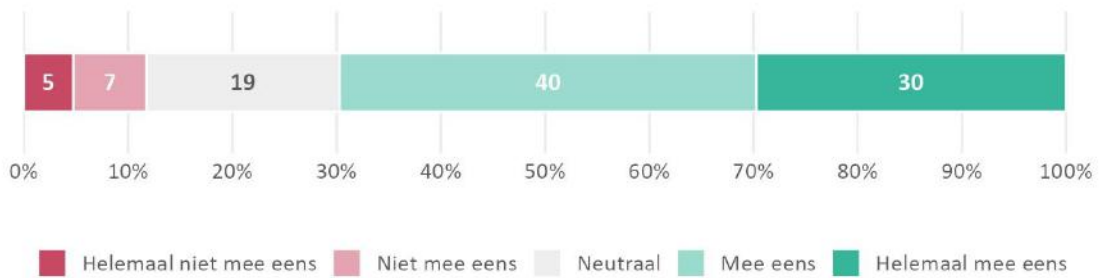
Onder inwoners is een brede bekendheid met verschillende vormen van duurzaamheid, het thema klimaatverandering en de rol van het gebruik van fossiele brandstoffen hierin. Ruim driekwart van de inwoners erkent klimaatverandering als een belangrijk probleem dat moet worden aangepakt en vindt het belangrijk om over te stappen van fossiele brandstoffen naar groene energie.

1. Welke woorden komen er als eerste in u op als u denkt aan duurzaamheid? (n=2884)

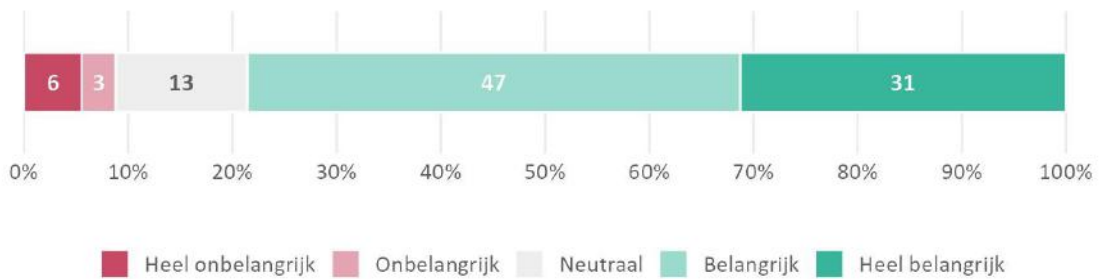

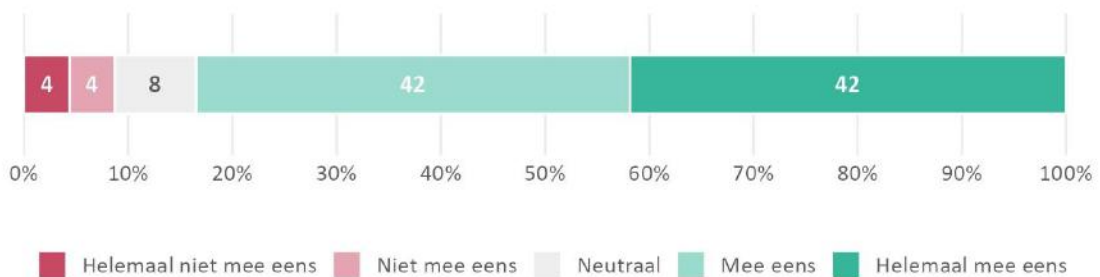
2. Bent u het eens met de volgende uitspraak: Het gebruik van fossiele brandstoffen is slecht voor het klimaat (n=1083)

3. Hoe belangrijk vindt u het overstappen van fossiele brandstoffen naar groene energie? (n=1103)

4. Bent u het eens met de volgende uitspraak: Klimaatverandering is een belangrijk probleem dat moet worden aangepakt (n=1104)

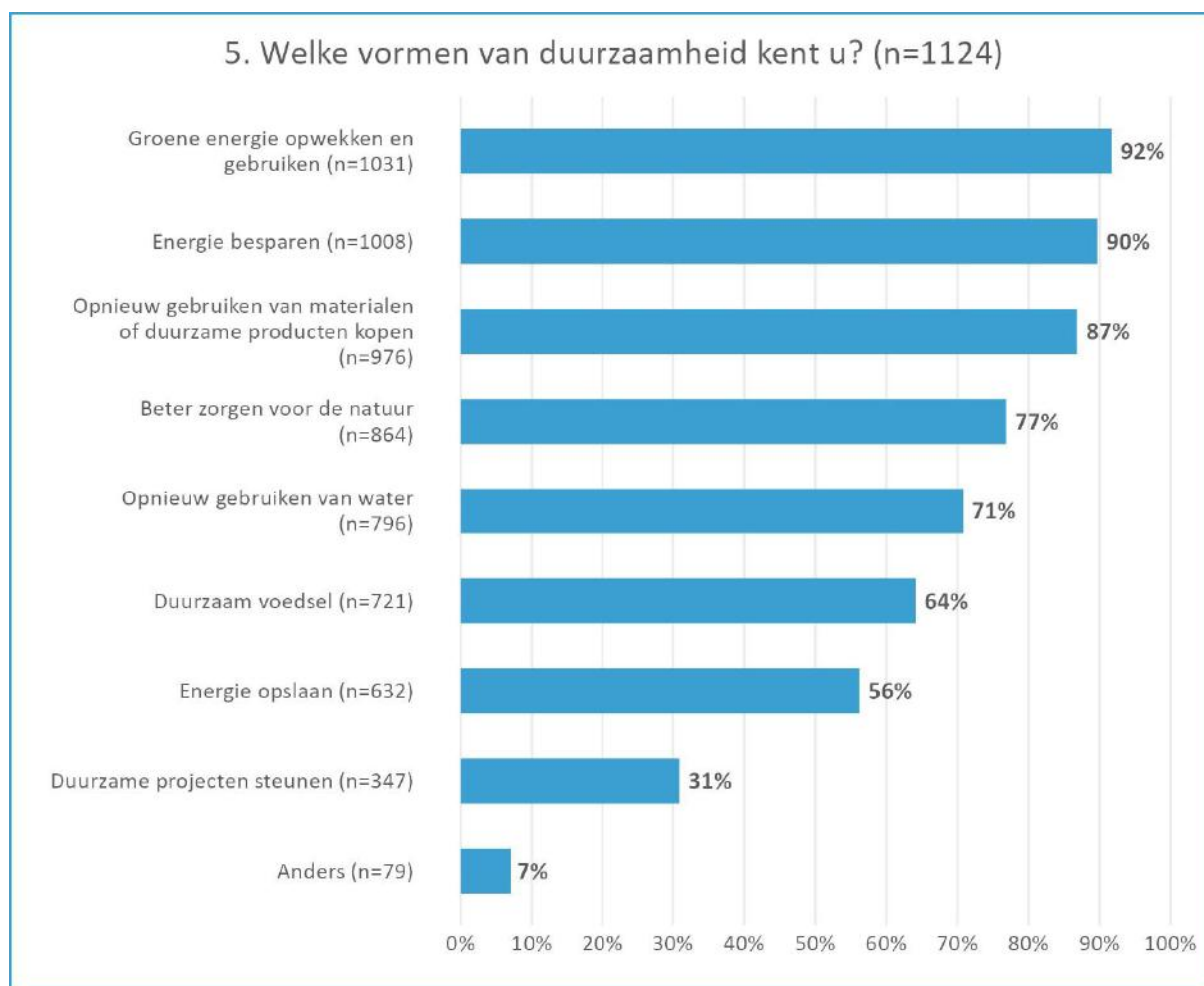

2.2 Duurzaamheid

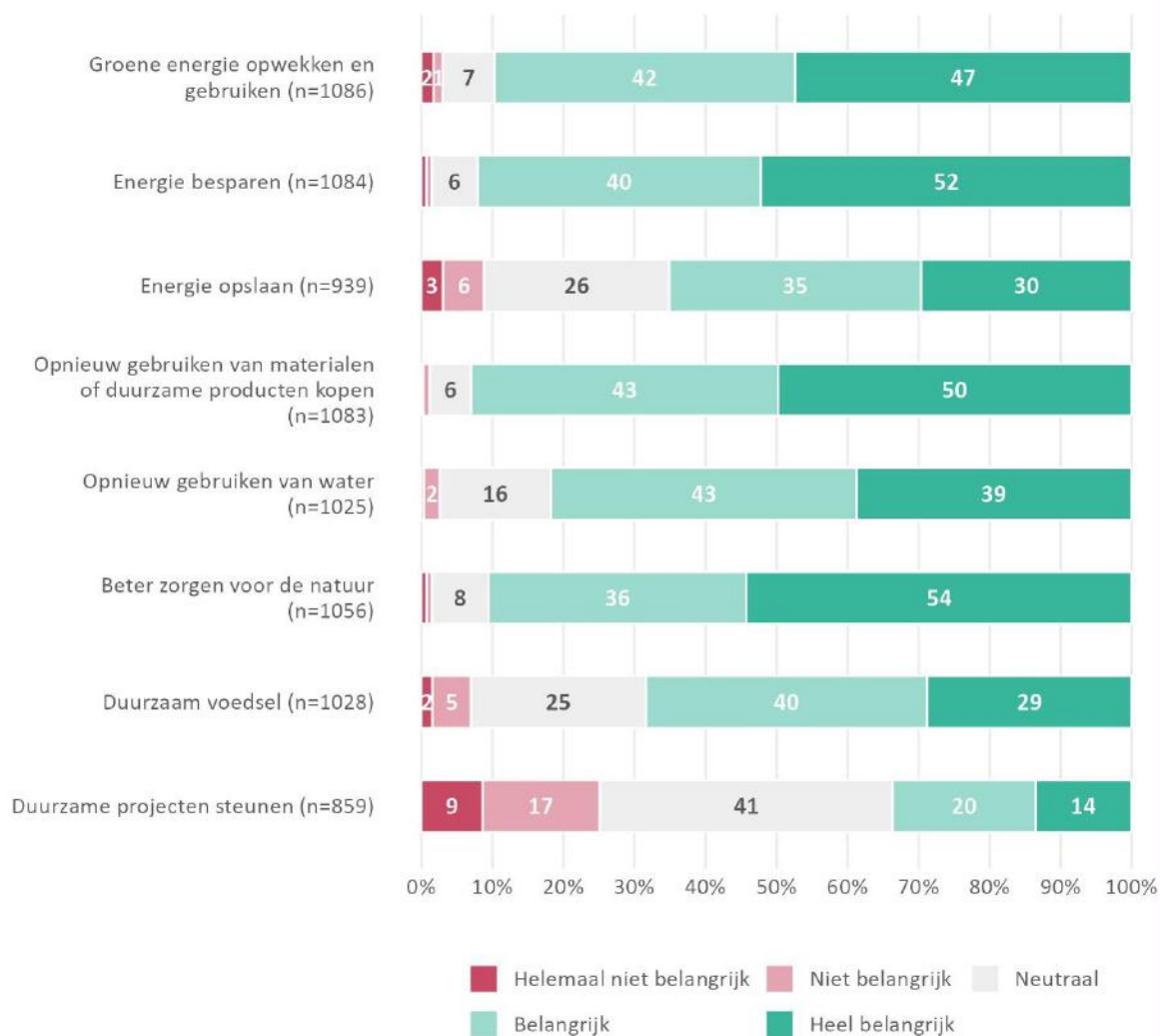
Duurzaamheid is een woord met een brede betekenis. In dit onderzoek hebben we het over onderdelen van duurzaamheid die helpen klimaatverandering tegen te gaan. Een voorbeeld hiervan is het verminderen van de CO₂-uitstoot. Dit past bij de klimaatdoelen van de overheid. In deze paragraaf wordt ingegaan met welke vormen van duurzaamheid deelnemers bekend zijn en hoe belangrijk de deelnemers deze vormen vinden.

Inwoners zijn vooral bekend met het opwekken en gebruiken van groene energie, het besparen van energie en het (her)gebruiken van duurzame materialen en producten. Aan deze vormen van duurzaamheid wordt, samen met het beter zorgen voor de natuur, ook het grootste belang toegekend. In mindere mate is men bekend met het steunen van duurzame projecten en het opslaan van energie.

6. Hoe belangrijk vindt u deze vormen van duurzaamheid?

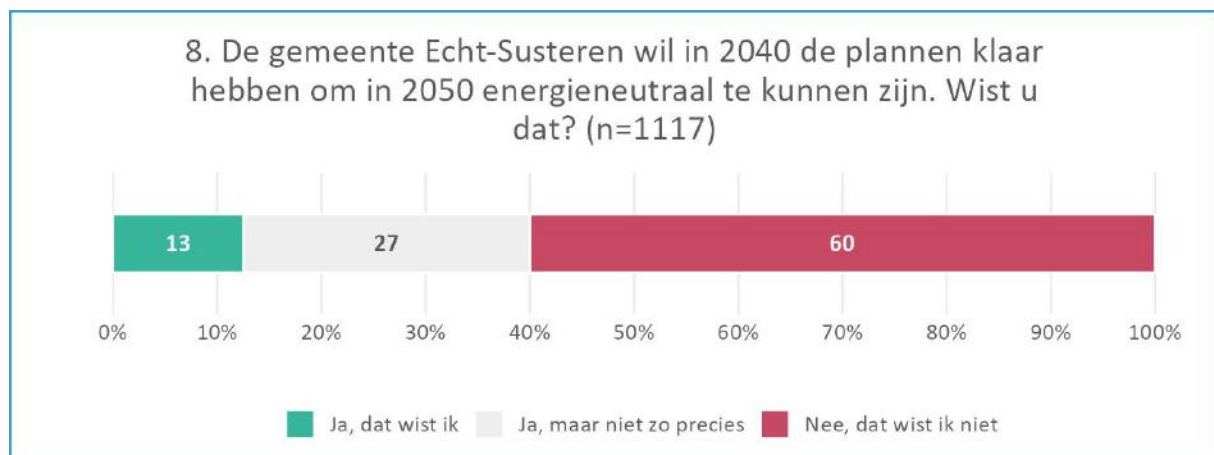
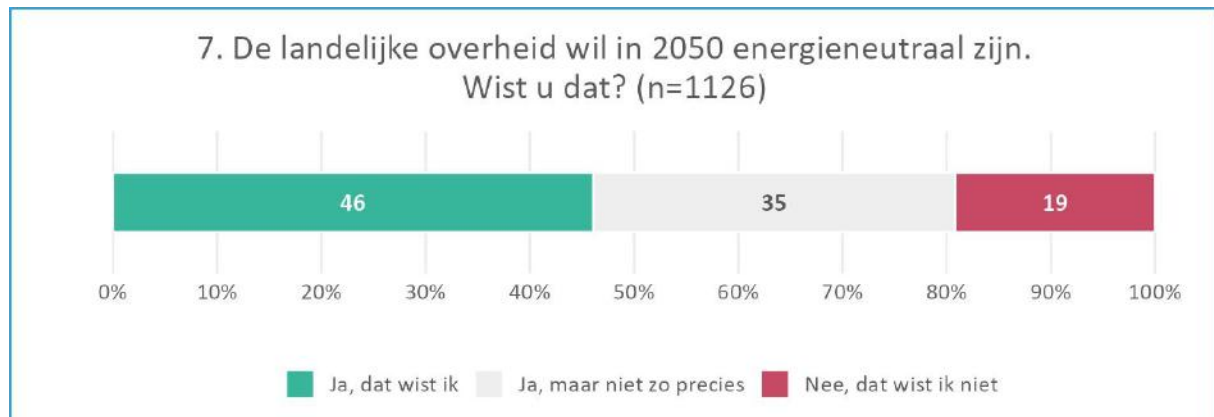

2.3 Energieneutraal

De gemeente Echt-Susteren wil in 2050 energieneutraal zijn. Energieneutraal betekent in dit geval dat alle energie die inwoners en ondernemers binnen de gemeente gebruiken op een duurzame manier is opgewekt.

Ruim driekwart van de inwoners geeft aan in enige mate op de hoogte te zijn van de landelijke plannen, terwijl meer dan de helft van de inwoners niet wist dat de gemeente Echt-Susteren haar eigen plannen in 2040 klaar wil hebben.

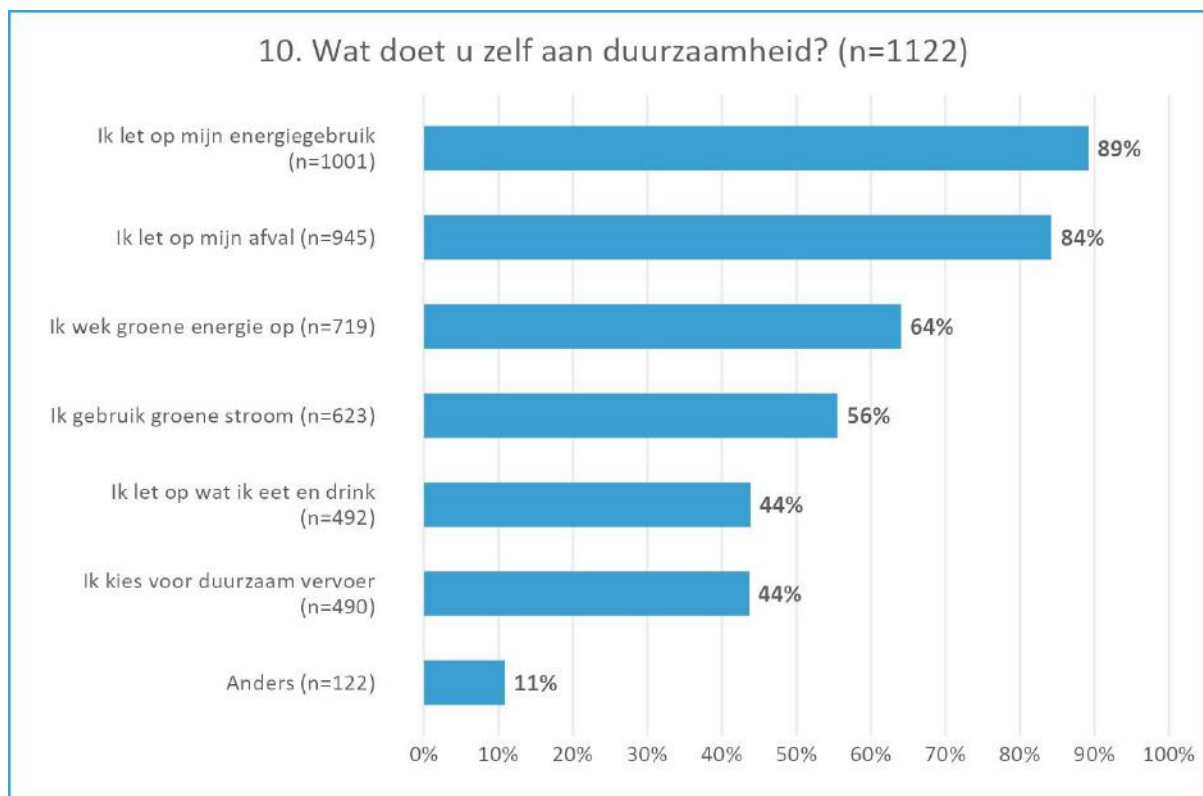
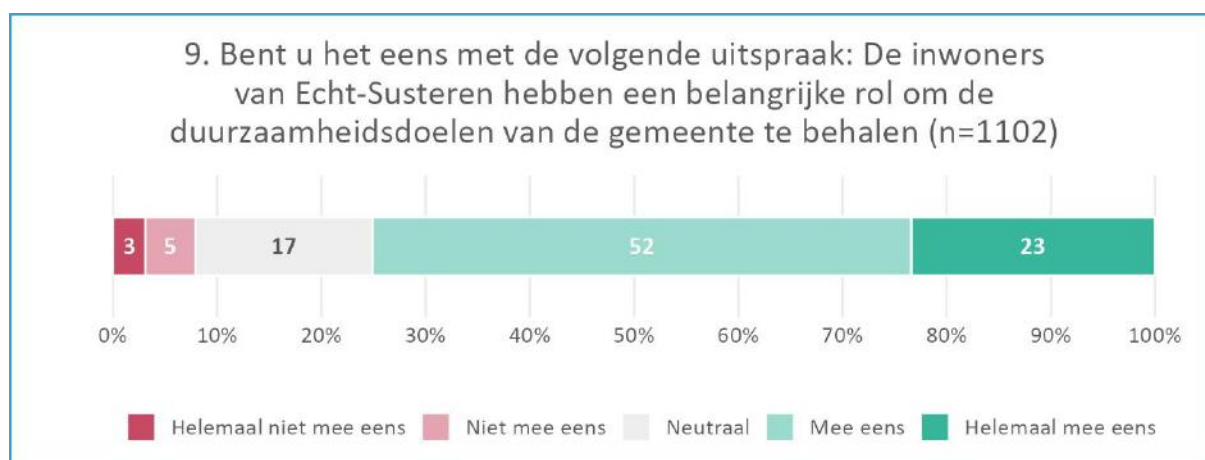

2.4 De rol van inwoners in verduurzaming

Om in 2050 energieneutraal te kunnen zijn, kijkt de gemeente welke vormen van duurzaamheid zij wil en kan toepassen. Ook wil de gemeente weten welke rol inwoners hier in kunnen spelen.

Driekwart van de inwoners ziet voor zichzelf een belangrijke rol in het behalen van de duurzaamheidsdoelen van de gemeente. Zelf zijn inwoners op het moment vooral bezig met het letten op het eigen energiegebruik en hun afval. Inwoners zijn minder bezig met duurzaam vervoer en het letten op wat zij eten en drinken. De belangrijkste reden om met duurzaamheid bezig te zijn is het tegengaan van klimaatverandering. Meer dan de helft van de inwoners zou nog meer aan duurzaamheid willen doen dan zij op dit moment al doen. Deze groep zou met name meer willen letten op hun eigen energieverbruik en afval, maar geeft ook aan daar hulp van de gemeente bij te willen ontvangen. Voor de meeste inwoners speelt het eigen spaargeld een grote rol in het wel of niet kunnen verduurzamen.

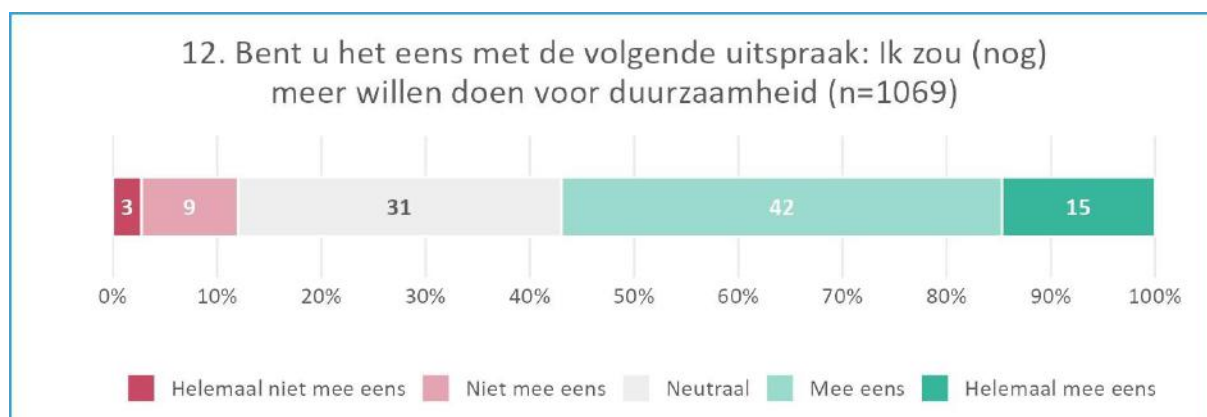

Vraag 11 is alleen gesteld aan deelnemers die bij vraag 10 minstens één antwoord hebben aangekruist.

Vraag 11

Bij de vraag ‘Wat is voor u de belangrijkste reden om bezig te zijn met duurzaamheid’ werd deelnemers gevraagd om hun top-3 aan te geven. De reden die op plaats één in de top-3 zijn gezet, heeft telkens drie punten toegekend gekregen, de reden op plaats twee heeft twee punten toegekend gekregen en de reden op plaats drie heeft één punt toegekend gekregen. Door deze punten vervolgens bij elkaar op te tellen, ontstaat een rangorde.

Rangorde	Aantal punten volgens de weging
1. Het tegenhouden van klimaatverandering	1785
2. Het is positief voor de gezondheid	1390
3. Het besparen van kosten	1343
4. Nederland moet zelf kunnen zorgen voor energie zonder hulp te krijgen van andere landen	1173
5. Het zorgt voor meer lokale werkgelegenheid	311
6. Andere reden	125

Vraag 13 en 14 zijn alleen gesteld aan deelnemers die bij de vorige vraag ‘Neutraal’, ‘Mee eens’ of ‘Helemaal mee eens’ als antwoord hebben aangekruist.

Vraag 14

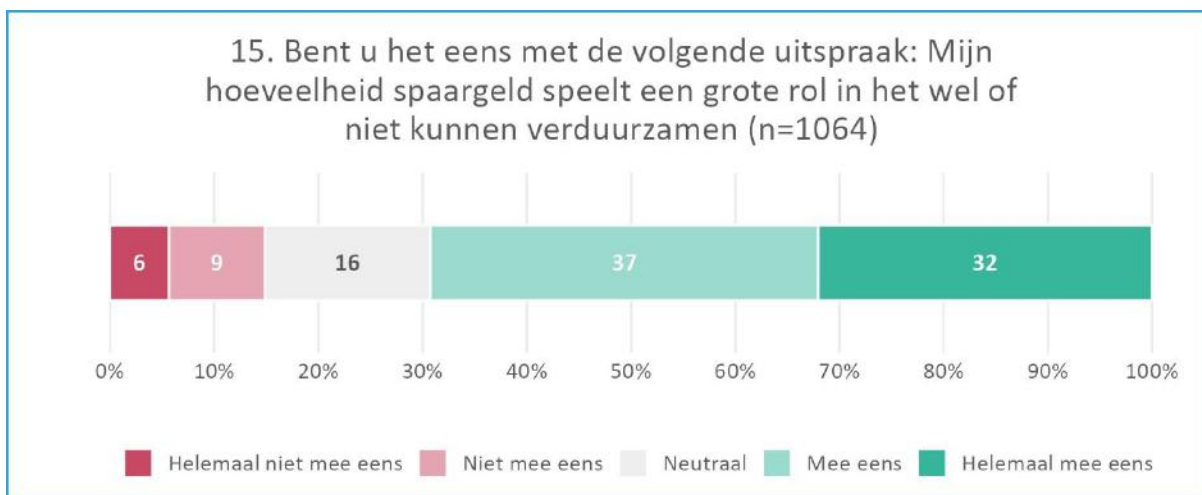
Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste punten die deelnemers noemen bij de vraag “Wat kan de gemeente voor u doen om u te helpen meer duurzaam te worden?”. 557 deelnemers hebben een reactie gegeven op deze vraag. Alle antwoorden zijn integraal en anoniem opgenomen in het bijlagenrapport.

- Rond de 160 deelnemers noemen dat de gemeente meer subsidie zou kunnen geven op bijvoorbeeld energiebesparende maatregelen zoals isolatie, zonnepanelen, opslagapparatuur, waterbuffer, warmtepomp of een laadpaal voor een elektrische auto. Deelnemers suggereren dat met subsidies duurzame keuzes worden gestimuleerd en verduurzaming makkelijker en toegankelijker wordt voor iedereen. Daarnaast noemt een aantal deelnemers in het algemeen dat groene keuzes beloofd of gecompenseerd zouden kunnen worden.
- Ongeveer 50 deelnemers geven aan dat de gemeente informatie kan verstrekken aan inwoners met betrekking tot duurzaam leven en consumeren, zodat inwoners weten welke opties er zijn en waar de gemeente eventueel in kan ondersteunen. Daarop aansluitend noemen deelnemers dat de gemeente voorlichting kan geven over duurzame opties. Eén van de deelnemers noemt daarbij dat dit ook gericht kan zijn op hoe inwoners kunnen helpen om de gemeente in 2050 energieneutraal te krijgen. Een aantal inwoners noemt hierbij wel het belang van maatwerk.
- Ongeveer 40 deelnemers zien mogelijkheden om thuis- of buurtbatterijen aan te (laten) leggen en zien voor de gemeente een rol om dit te subsidiëren dan wel te organiseren.
- Tevens noemen ongeveer 30 deelnemers dat de gemeente de vergroening zouden kunnen stimuleren. Dit gaat om zowel de vergroening van openbare terreinen als vergroening van tuinen. Zo zou volgens enkele deelnemers meer groen kunnen worden aangeplant in de wijken, zoals bomen en stuiken. Daarnaast kan de gemeente inwoners stimuleren om de tuin te vergroenen door bijvoorbeeld een actie te organiseren dat inwoners tegels uit de tuin halen en hier gratis beplanting voor aan te bieden, aldus een respondent.
- Daarnaast dragen ongeveer 20 deelnemers verbeteringen aan in het openbaar vervoer. Zo noemen enkele deelnemers dat het openbaar vervoer beter geregeld kan worden, voornamelijk in de kleine dorpen. Zo zouden er meer haltes kunnen komen en een frequentere dienstregeling zodat inwoners

een duurzaam alternatief hebben voor de auto. Hierbij wordt ook genoemd dat het openbaar vervoer goedkoper kan zodat het toegankelijker wordt.

- Tot slot noemen 20 deelnemers dat de gemeente meer zou kunnen betekenen over de verwerking en scheiding van afval. Zo dragen een aantal deelnemers aan de gemeentelijke afvalstofheffing te verlagen of de kosten voor afval te verlagen, zodat mensen hun afval niet ergens dumpen. Ook zou de gemeente volgens enkele deelnemers het systeem om afval te scheiden makkelijker kunnen maken door bijvoorbeeld meer inzamelpunten aan te bieden.

2.5 De rol van de gemeente in verduurzaming

Deelnemers is gevraagd welke rol de gemeente speelt in verduurzaming en wat zij daarbij belangrijk vinden. Voor inwoners van Echt-Susteren zijn de belangrijkste voorwaarden voor het opwekken van groene energie dat de natuur niet wordt aangetast en dat het op een voor mens en dier veilige manier gebeurt. Driekwart van de inwoners vindt het belangrijk dat de gemeente zelf groene energie opwekt. Op dit standpunt zijn geen grote verschillen tussen leeftijdsgroepen in de gemeente. Van de mogelijkheden om groene energie op te wekken, geven inwoners duidelijk de voorkeur aan het plaatsen van zonnepanelen op daken van bedrijven en/of openbare gebouwen. Het opwekken, opslaan en verdelen van groene energie verdient volgens inwoners meer de aandacht van de gemeente dan het importeren ervan.

Ook vindt ruim driekwart van de inwoners dat de gemeente meer moet doen om hen te helpen om duurzamer te worden. Hierbij geven inwoners vooral aan dat de gemeente het hen gemakkelijker kan maken duurzaam te worden. Hierbij lijken relatief meer ouderen behoefte te hebben aan informatie vanuit de gemeente, terwijl jongere inwoners vaker behoefte hebben aan financiële ondersteuning.

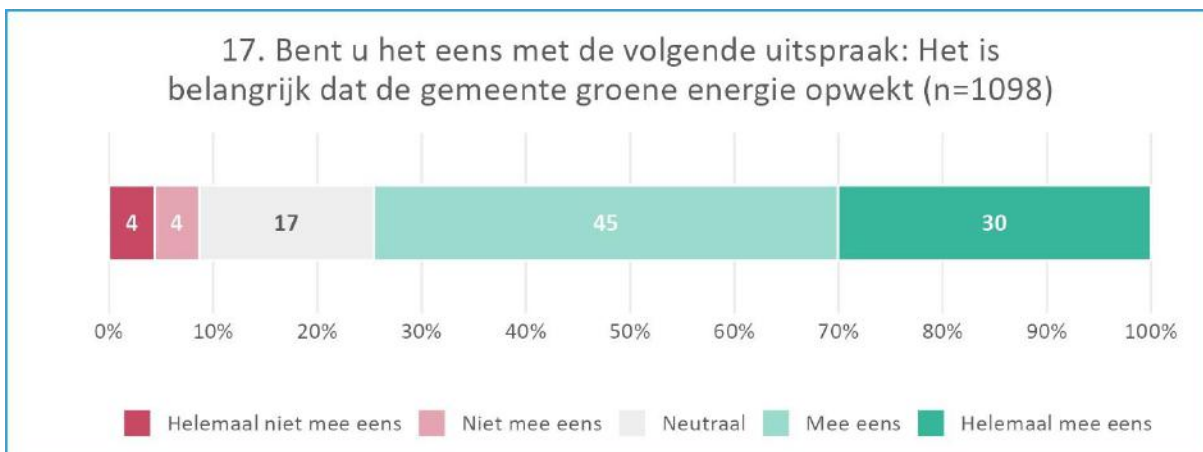
Vraag 16

Bij de vraag ‘Wat is voor u het meest belangrijk bij het opwekken van groene energie?’ werd deelnemers gevraagd om hun top-3 aan te geven. De reden die op plaats één in de top-3 zijn gezet, heeft telkens drie punten toegekend gekregen, de reden op plaats twee heeft twee punten toegekend gekregen en de reden op plaats drie heeft één punt toegekend gekregen. Door deze punten vervolgens bij elkaar op te tellen, ontstaat een rangorde.

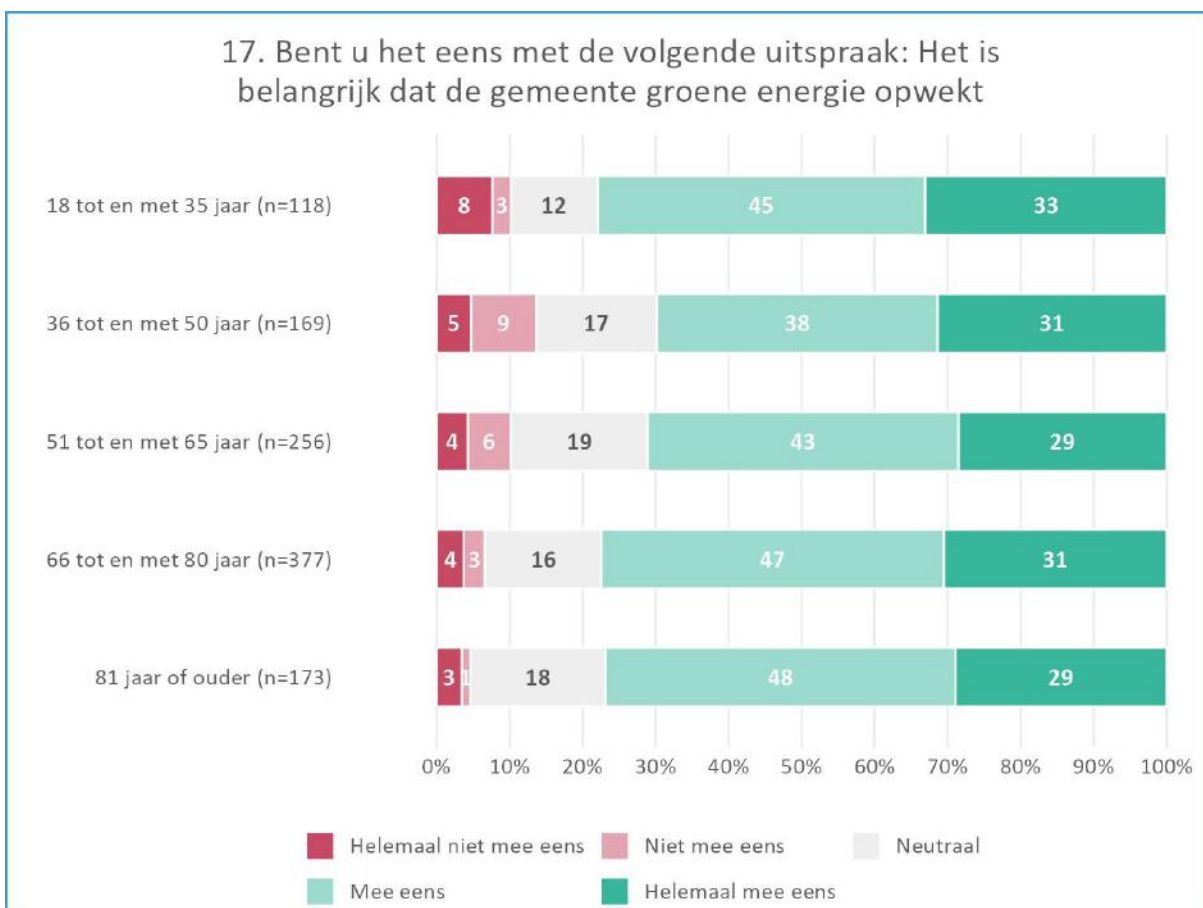
Rangorde	Aantal punten volgens de weging
1. De natuur moet niet worden aangetast	1792
2. Het moet veilig gebeuren (voor mens en dier)	1742
3. Voldoende afstand tot waar mensen wonen	1074
4. Landbouwgebied moet niet worden aangetast	838
5. Gebouwen en installaties moeten passen bij de omgeving	734

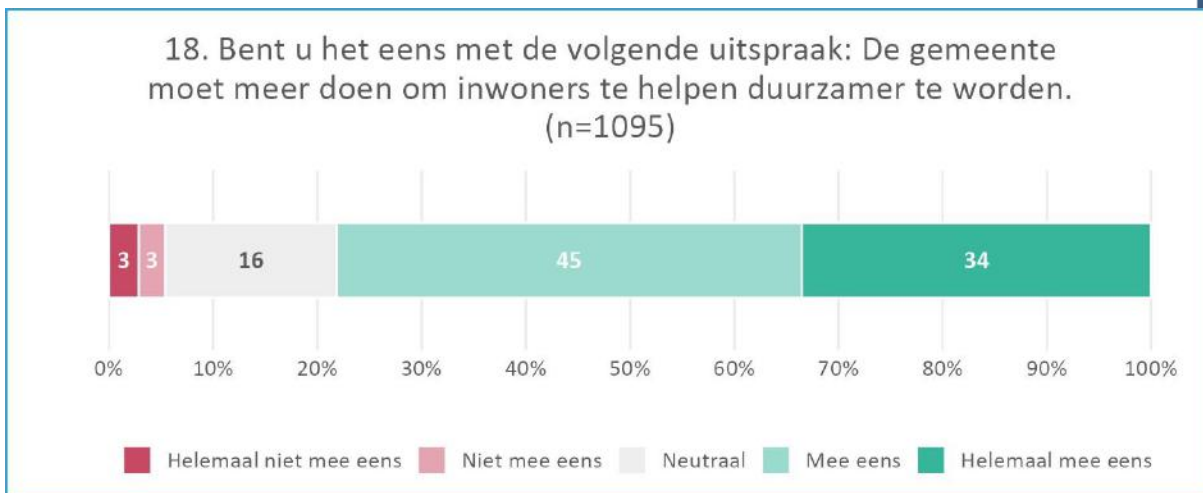

6. **Andere reden** 88

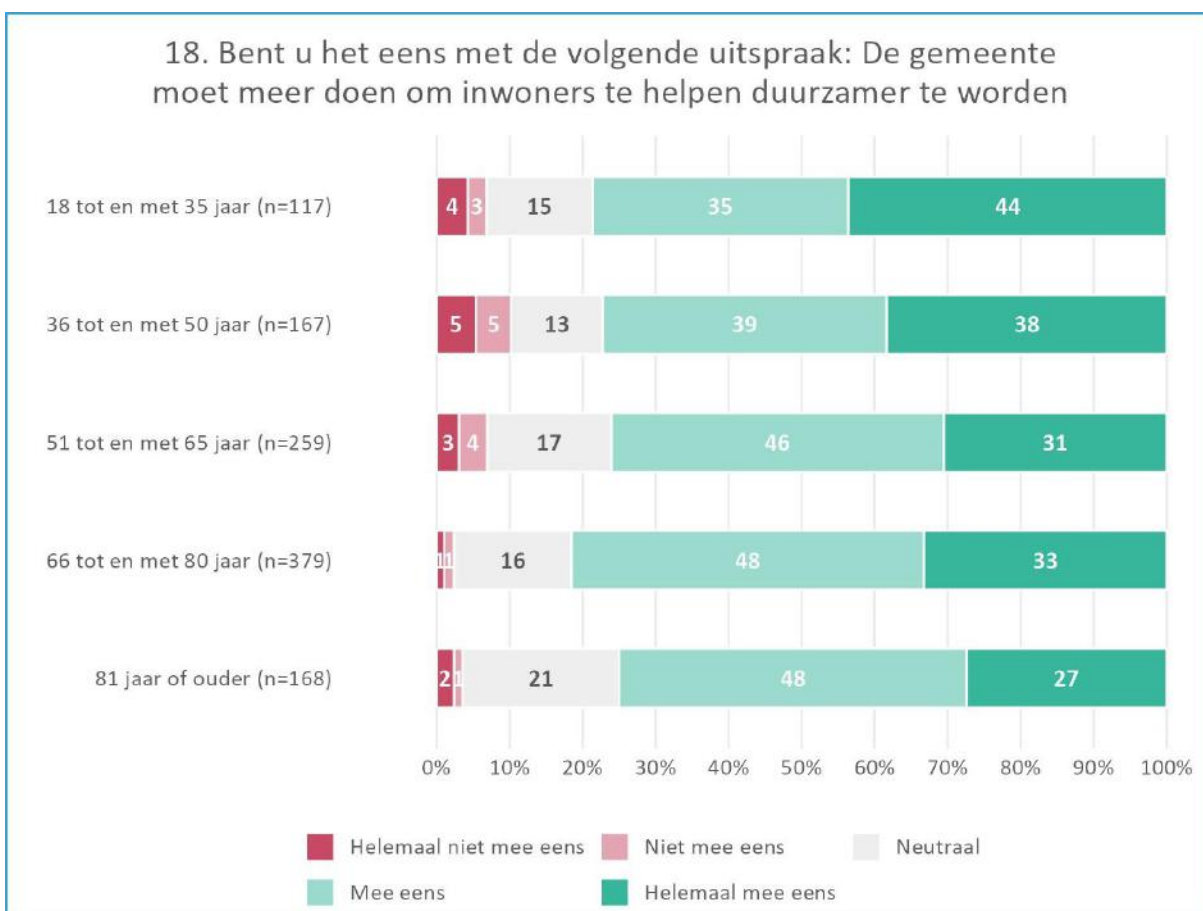

De resultaten over de uitspraak dat het belangrijk is dat de gemeente groene energie opwekt, zijn vervolgens uitgesplitst naar leeftijd. Uit de resultaten blijkt dat er geen grote verschillen zijn als er wordt gekeken naar de houding per leeftijdscategorie. Opvallend is echter wel dat een relatief groter aandeel uit de groep van 36 tot en met 50 jaar het oneens is met de stelling dan bij de overige leeftijdscategorieën.

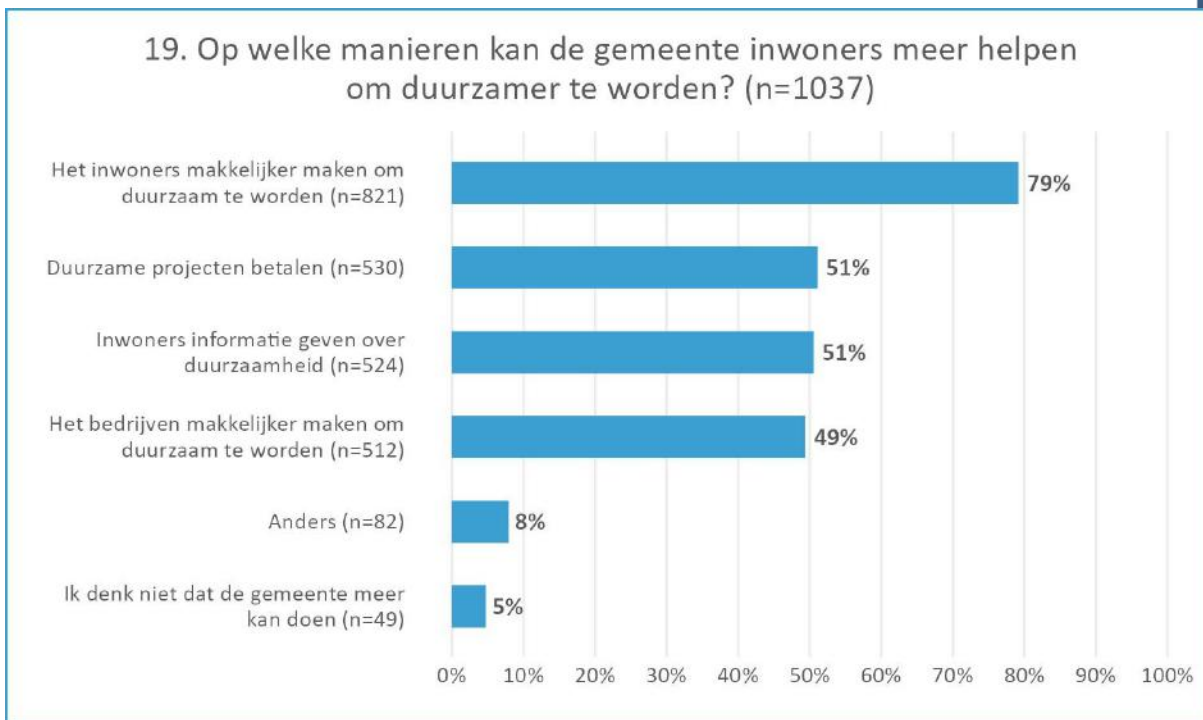

De resultaten over de uitspraak of de gemeente meer moet doen om inwoners te helpen duurzamer te worden is vervolgens uitgesplitst naar leeftijd. Uit de resultaten blijkt dat er geen grote verschillen zijn als er wordt gekeken naar de houding per leeftijdscategorie. De groep deelnemers van 36 tot en met 50 jaar is het relatief vaker oneens met de stelling. Echter, zelfs binnen deze leeftijdsgroep zijn de deelnemers die het oneens zijn met de stelling sterk in de minderheid.

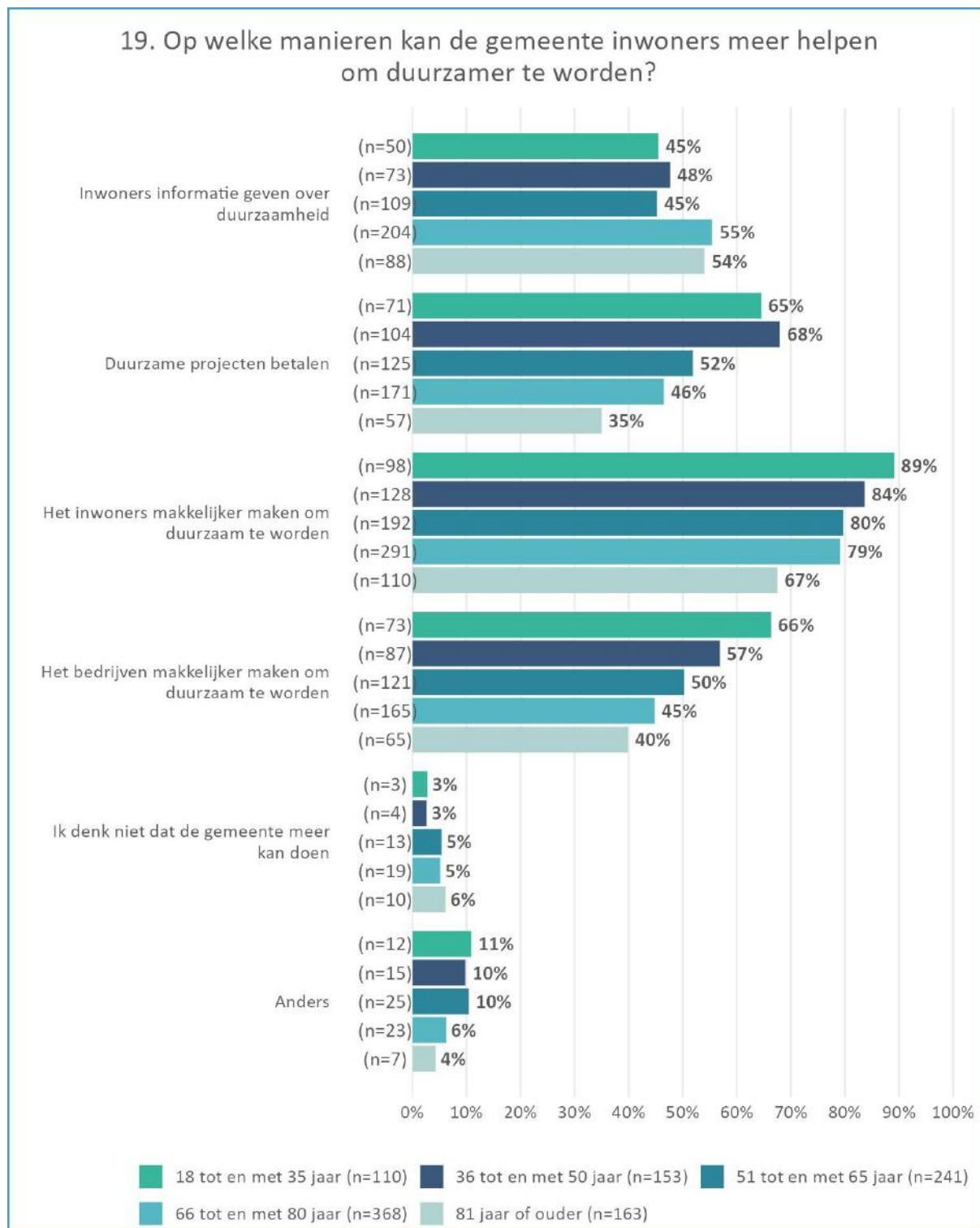

Vraag 19 is alleen gesteld aan deelnemers die bij de vorige vraag ‘Neutraal’, ‘Mee eens’ of ‘Helemaal mee eens’ als antwoord hebben aangekruist.

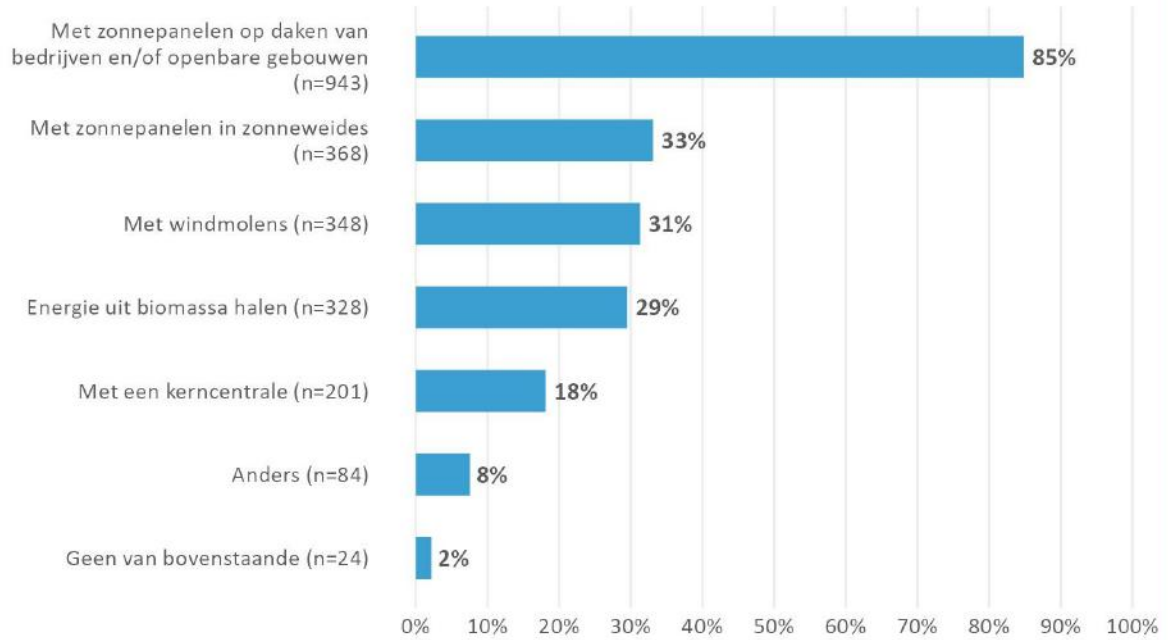

De resultaten over de vraag op welke manier de gemeente inwoners kan helpen om duurzamer te worden is vervolgens uitgesplitst naar leeftijd. Het is opvallend dat inwoners van alle leeftijden van mening zijn dat de gemeente meer moet doen om hen te helpen om duurzamer te worden maar over de manier waarop dit moet gebeuren, verschillen de meningen. Vooral de oudere generaties ontvangen van de gemeente graag informatie over duurzaamheid, terwijl jongere generaties de gemeente een meer faciliterende rol toebedelen waarbij het inwoners makkelijker wordt gemaakt om te verduurzamen, onder andere door duurzame projecten te betalen. Ook zijn het relatief vaker de jongere inwoners die aangeven dat de gemeente het bedrijven makkelijker moet maken om duurzaam te worden.

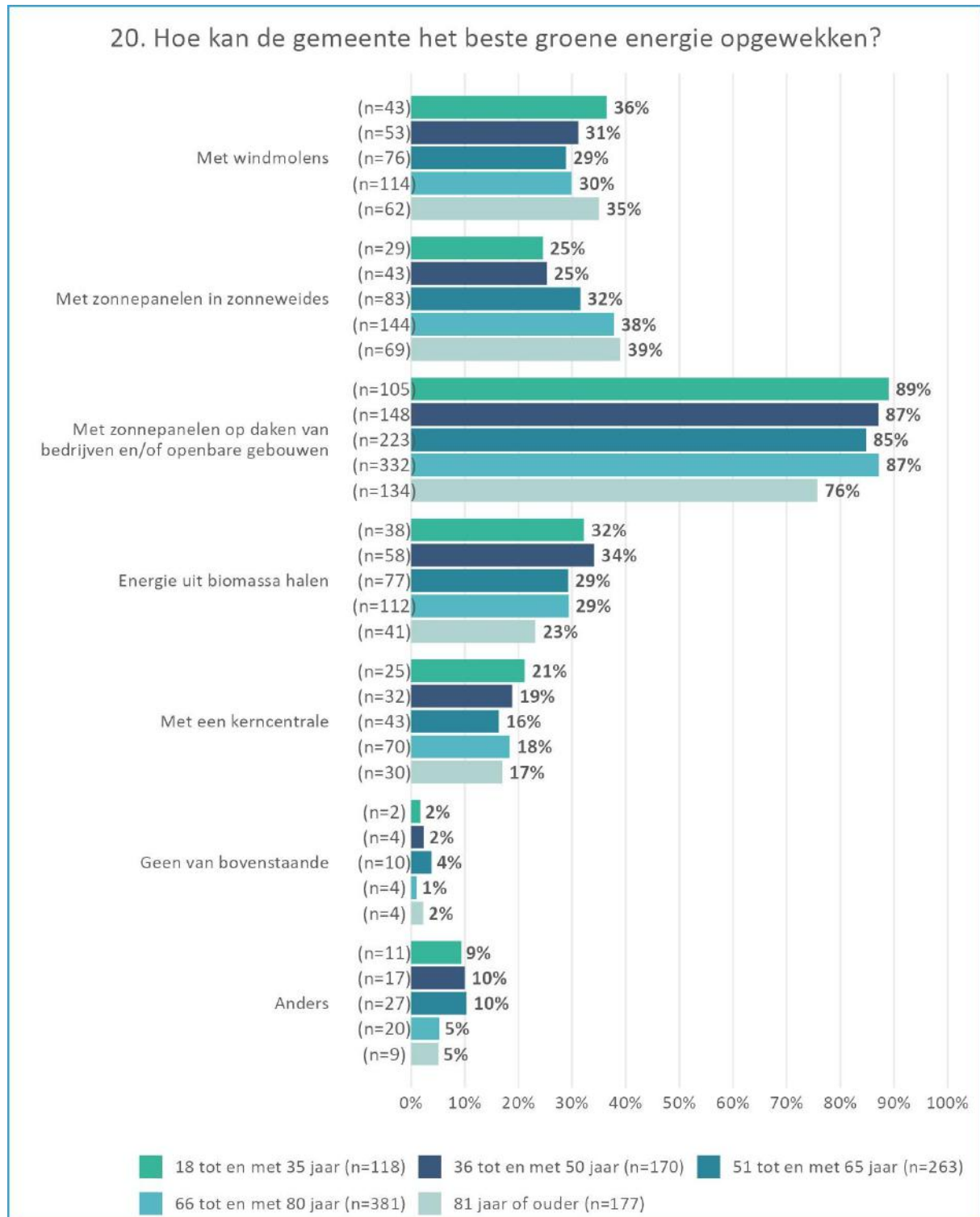

20. Hoe kan de gemeente het beste groene energie opwekken? (n=1112)

De resultaten over de vraag hoe de gemeente het beste groene energie kan opwekken is vervolgens uitgesplitst naar leeftijd. Er zijn geen grote verschillen tussen leeftijdsgroepen, hoewel het plaatsen van zonnepanelen in zonneweides relatief minder populair is onder jongere dan onder oudere inwoners.

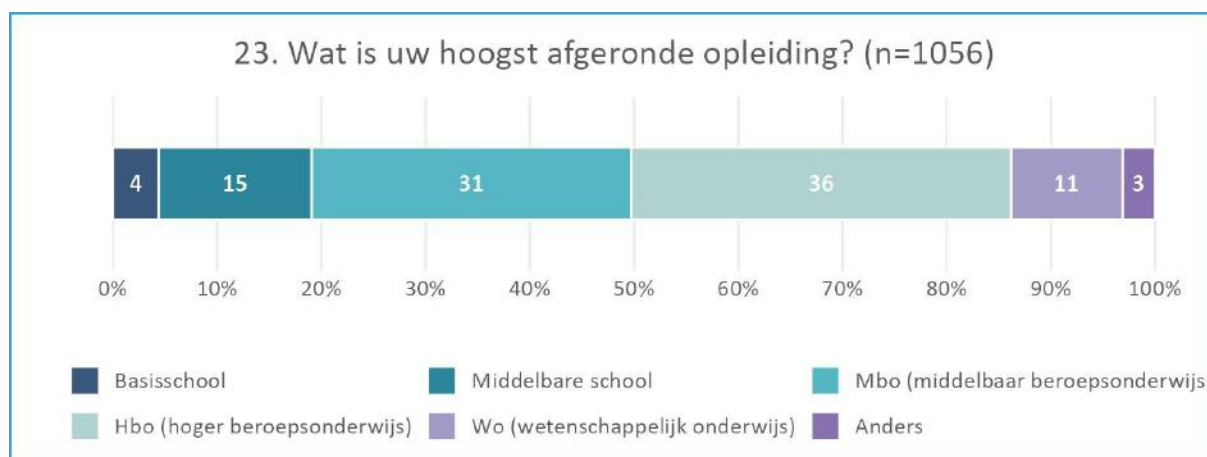
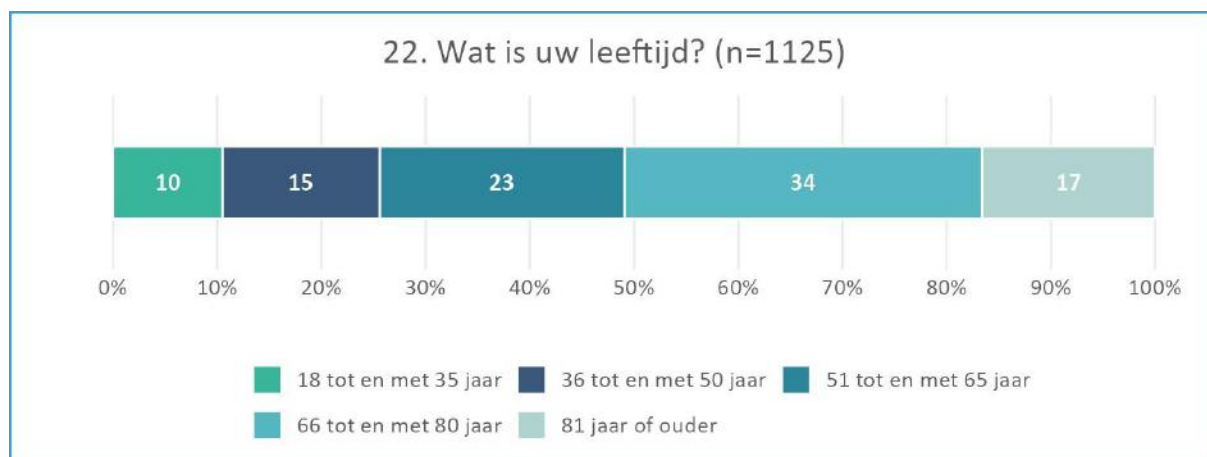
Vraag 21

Bij de vraag ‘Waar zou de gemeente zich volgens u het meest mee bezig moeten houden op het gebied van groene energie?’ werd deelnemers gevraagd om hun top-3 aan te geven. De reden die op plaats één in de top-3 zijn gezet, heeft telkens drie punten toegekend gekregen, de reden op plaats twee heeft twee punten toegekend gekregen en de reden op plaats drie heeft één punt toegekend gekregen. Door deze punten vervolgens bij elkaar op te tellen, ontstaat een rangorde.

Rangorde	Aantal punten volgens de weging
1. Het mogelijk maken van een goede verdeling en het opslaan van groene energie	2312
2. Het opwekken van groene energie	2248
3. Het importeren van groene energie	1362

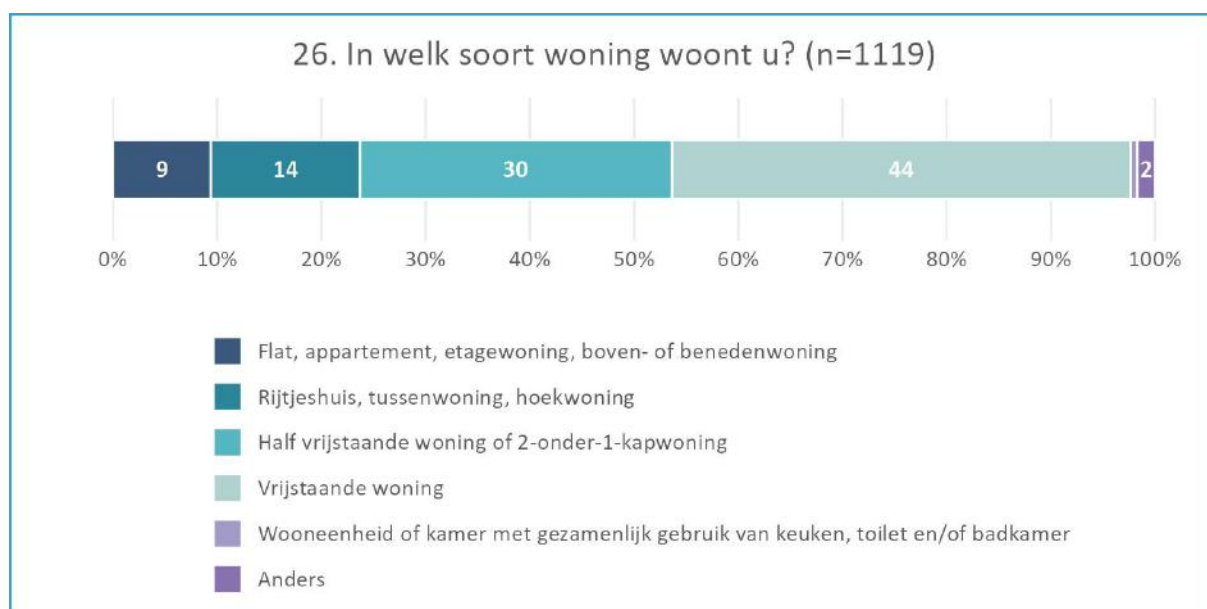
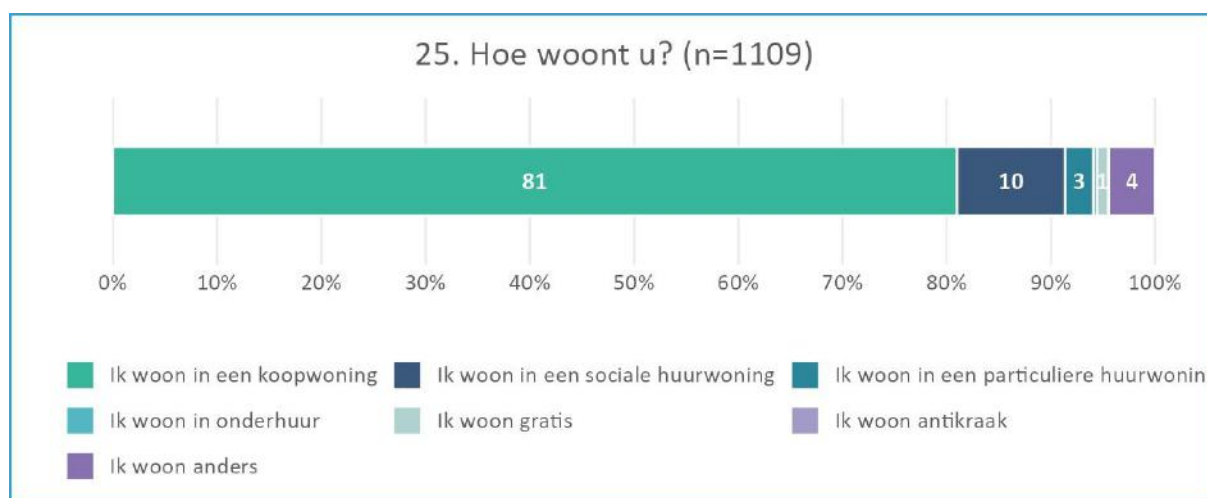
2.6 Tot slot

Tot slot is een aantal achtergrondgegevens uitgevraagd. Deze resultaten worden in deze paragraaf weergegeven.

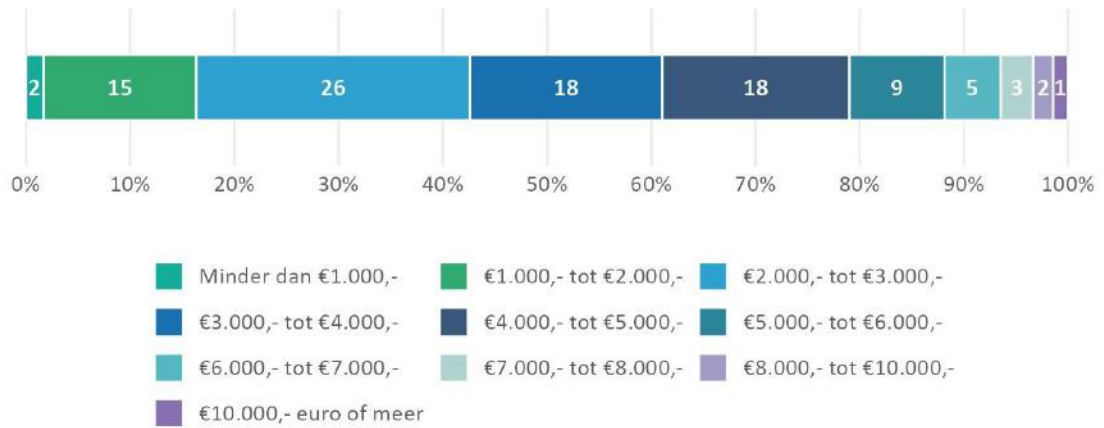

24. Wat is uw postcode?	n	%
6101 (Echt)	297	29,5
6102 (Echt)	151	15,0
6104 (Koningsbosch)	43	4,3
6105 (Maria Hoop)	46	4,6
6111 (Sint Joost)	21	2,1
6112 (Sint Joost)	35	3,5
6114 (Susteren)	251	24,9
6116 (Roosteren)	51	5,1
6118 (Nieuwstadt)	108	10,7
Totaal	1003	100%

27. Wat is het netto inkomen van u of uw gezin per maand?
(n=834)

3 | Resultaten open vragenlijst

Naast de gesloten vragenlijst werd ook een publiek toegankelijke (open) vragenlijst uitgezet. De resultaten van deze vragenlijst worden in dit hoofdstuk gerapporteerd.

Vanwege de openbare toegankelijkheid van de vragenlijst kan niet worden geverifieerd dat deelnemers daadwerkelijk inwoners van de gemeente zijn. Om deze reden worden de resultaten in een los hoofdstuk gerapporteerd en niet meegenomen in de conclusies en aanbevelingen. Overigens zijn er geen grote verschillen op te merken tussen de uitkomsten van de open vragenlijst en de van de gesloten vragenlijst.

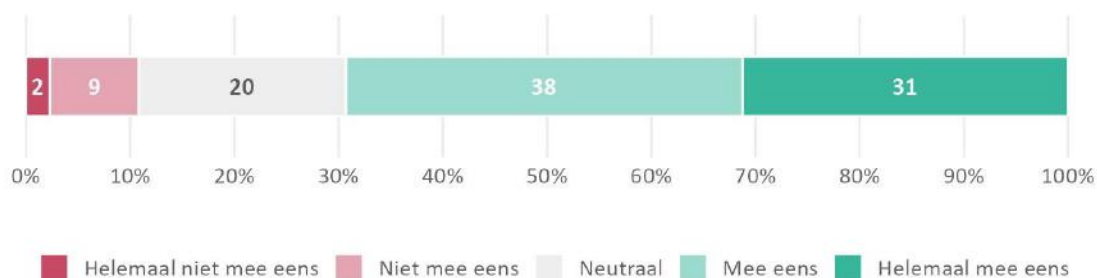
3.1 Algemeen

In deze paragraaf worden de resultaten weergegeven van een aantal algemene vragen over duurzaamheid. Bij de eerste vraag konden deelnemers drie woorden opschrijven waar ze aan moeten denken bij duurzaamheid. Deze woorden zijn gebundeld in onderstaande woordwolk. De n=520 heeft betrekking op het aantal genoemde woorden.

1. Welke woorden komen er als eerste in u op als u denkt aan duurzaamheid? (n=520)

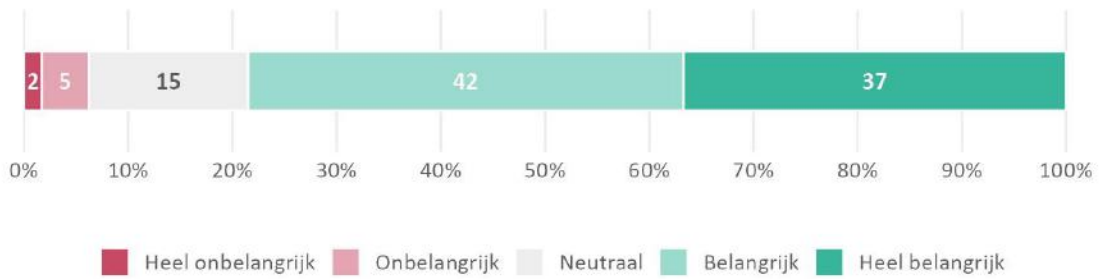

2. Bent u het eens met de volgende uitspraak: Het gebruik van fossiele brandstoffen is slecht voor het klimaat (n=176)

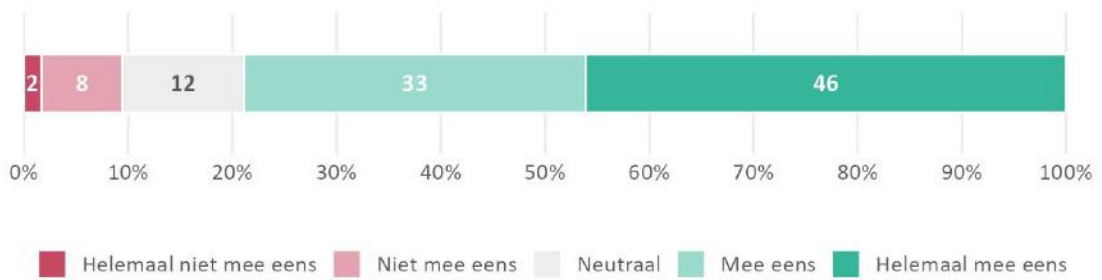

3. Hoe belangrijk vindt u het overstappen van fossiele brandstoffen naar groene energie? (n=177)

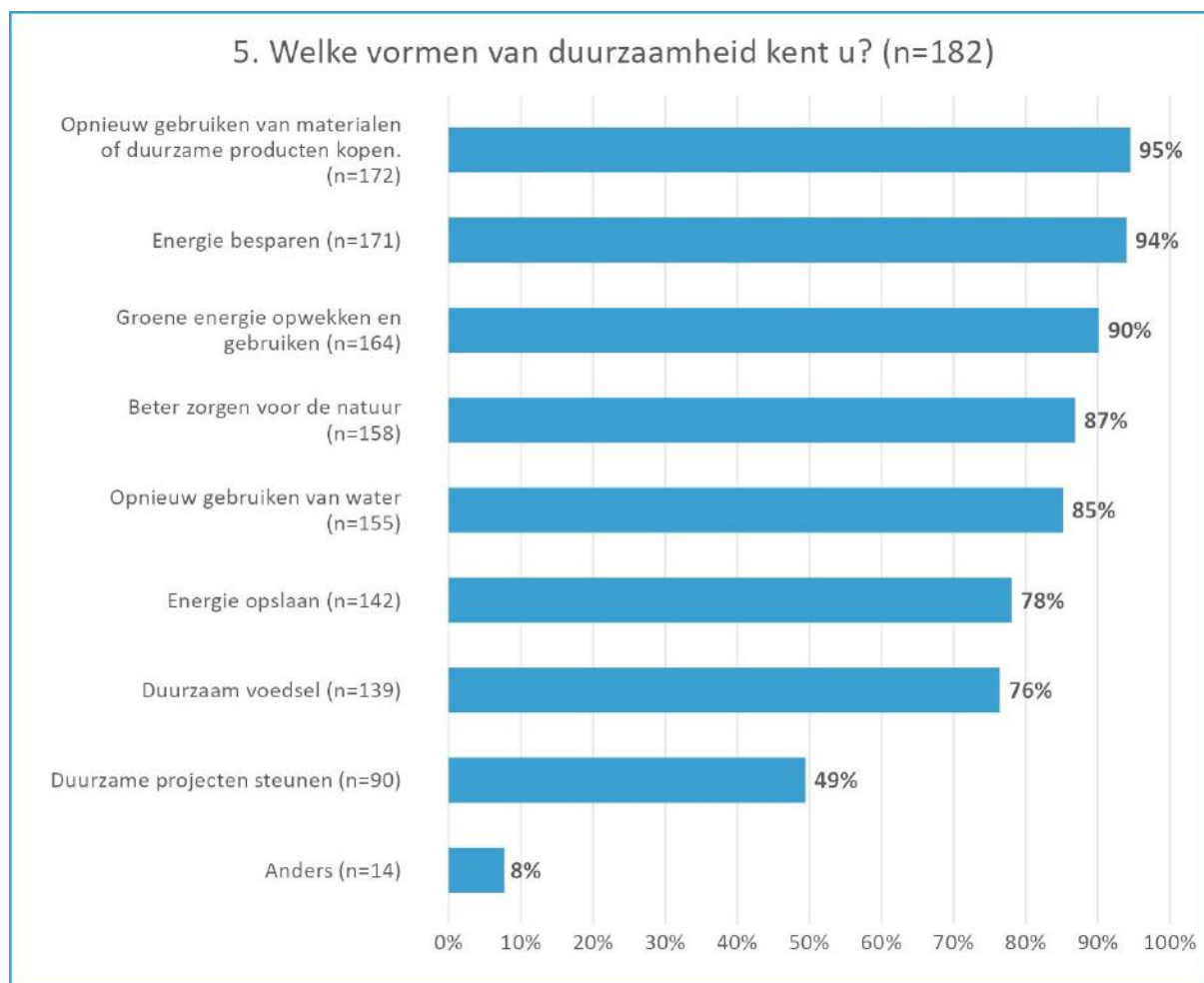
4. Bent u het eens met de volgende uitspraak:
Klimaatverandering is een belangrijk probleem dat moet worden aangepakt (n=180)

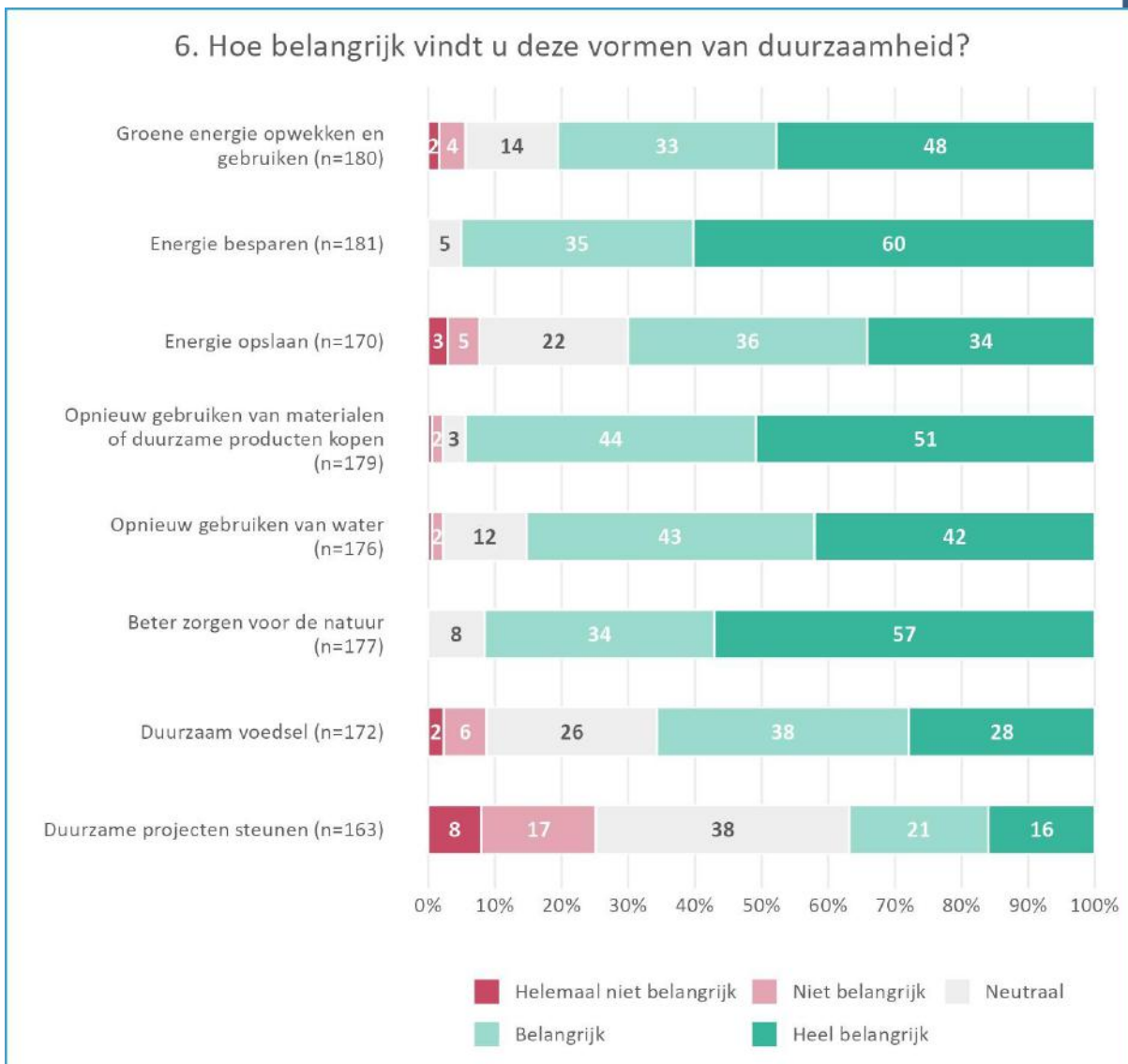

3.2 Duurzaamheid

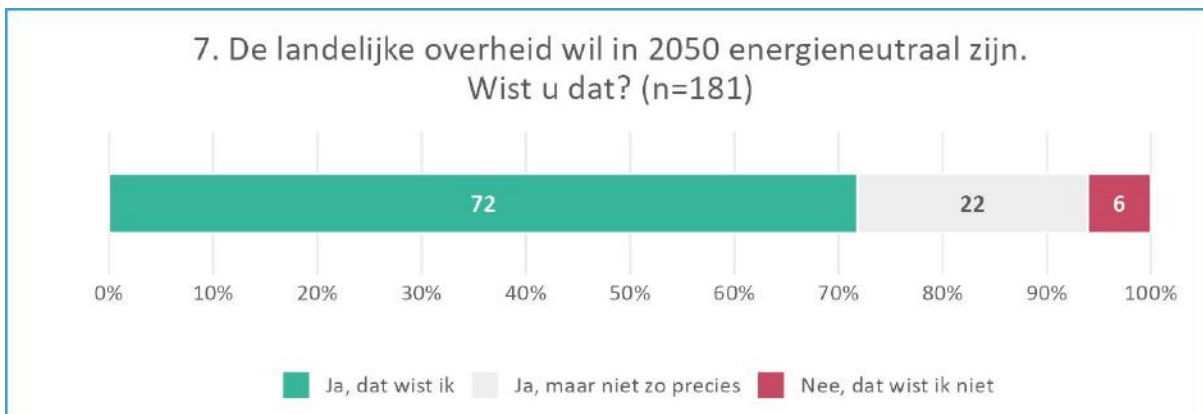
Duurzaamheid is een woord met een brede betekenis. In dit onderzoek hebben we het over onderdelen van duurzaamheid die helpen klimaatverandering tegen te gaan. Een voorbeeld hiervan is het verminderen van de CO2-uitstoot. Dit past bij de klimaatdoelen van de overheid. In deze paragraaf wordt ingegaan met welke vormen van duurzaamheid deelnemers bekend zijn en hoe belangrijk de deelnemers deze vormen vinden.

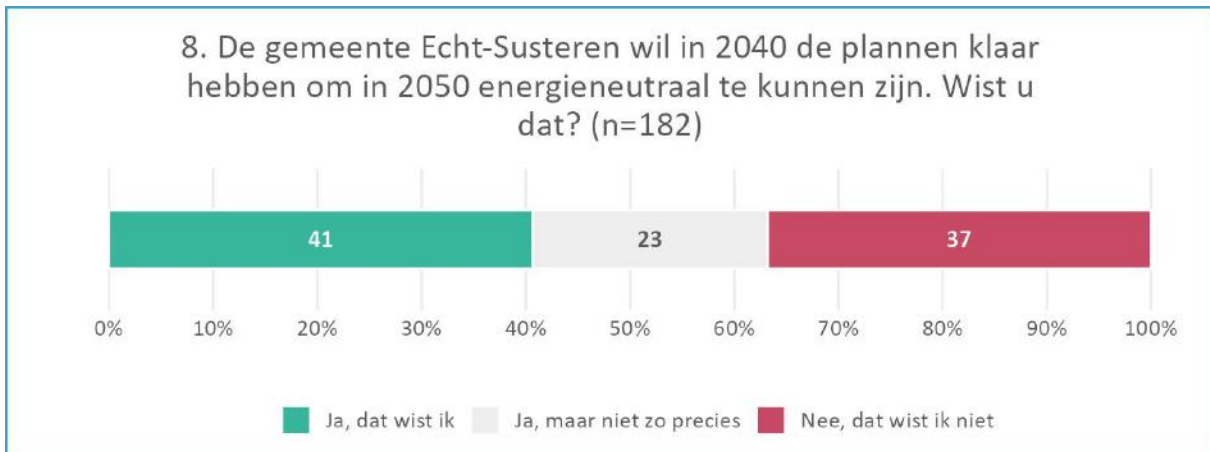

3.3 Energieneutraal

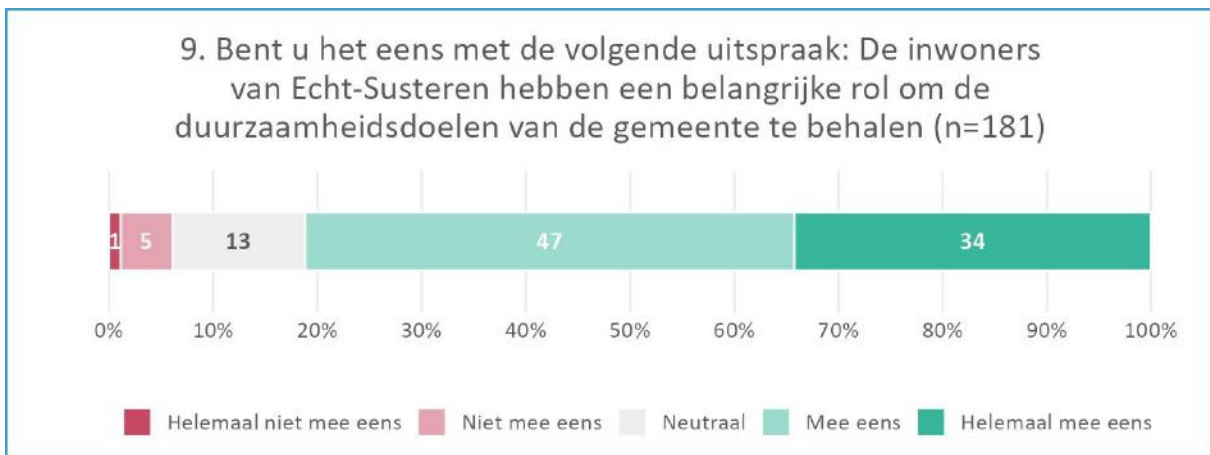
De gemeente Echt-Susteren wil in 2050 energieneutraal zijn. Energieneutraal betekent in dit geval dat alle energie die inwoners en ondernemers binnen de gemeente gebruiken op een duurzame manier is opgewekt. In deze paragraaf wordt weergegeven in hoeverre deelnemers hiervan op de hoogte zijn.

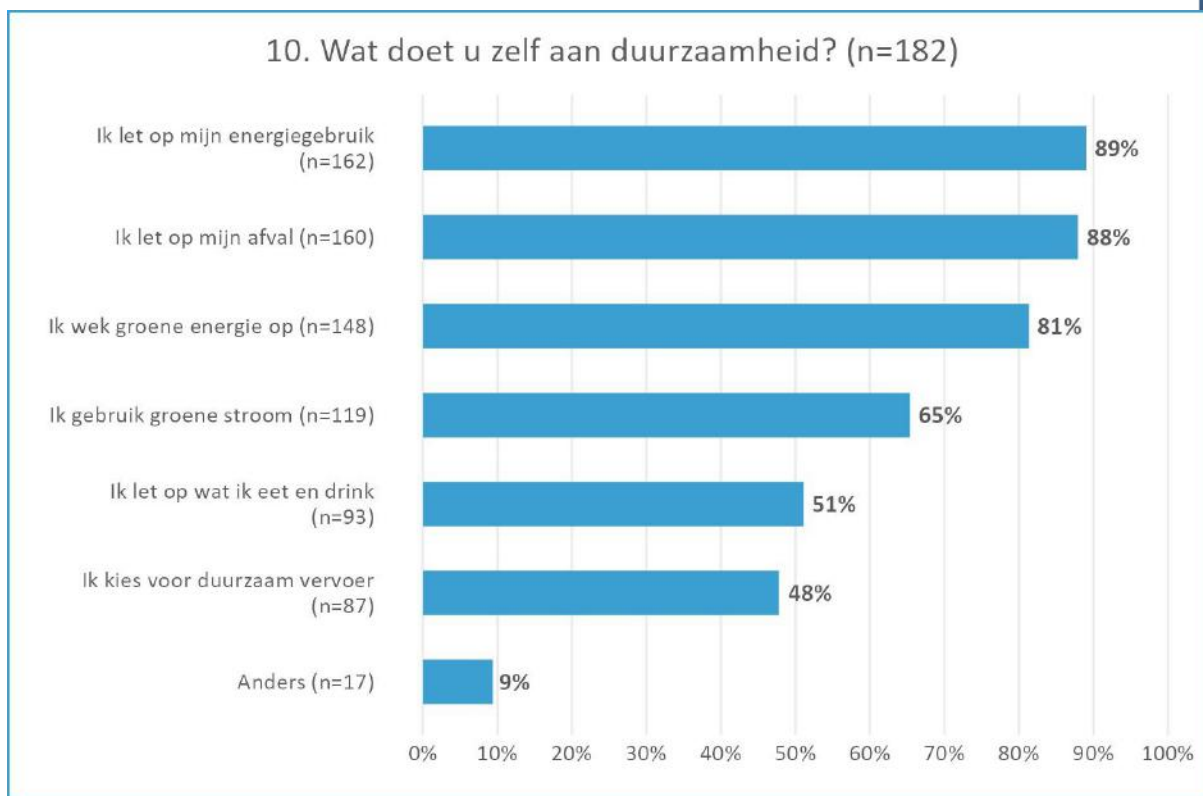

3.4 De rol van inwoners in verduurzaming

Om in 2050 energieneutraal te kunnen zijn, wil de gemeente kijken welke vormen van duurzaamheid zij wil en kan toepassen. Ook wil de gemeente weten welke rol inwoners hier in kunnen spelen. In deze paragraaf worden de resultaten over dit onderwerp weergegeven.

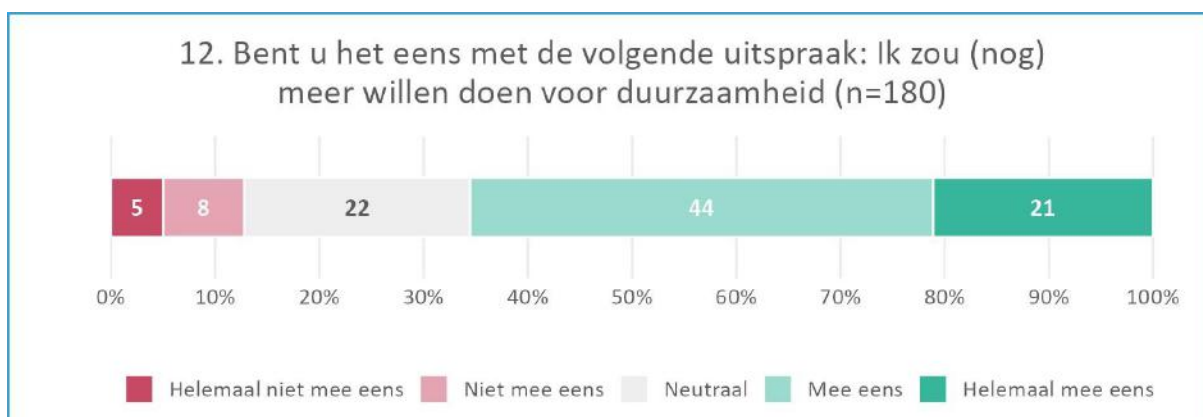

Vraag 11 is alleen gesteld aan deelnemers die bij vraag 10 minstens één antwoord hebben aangekruist.

Vraag 11

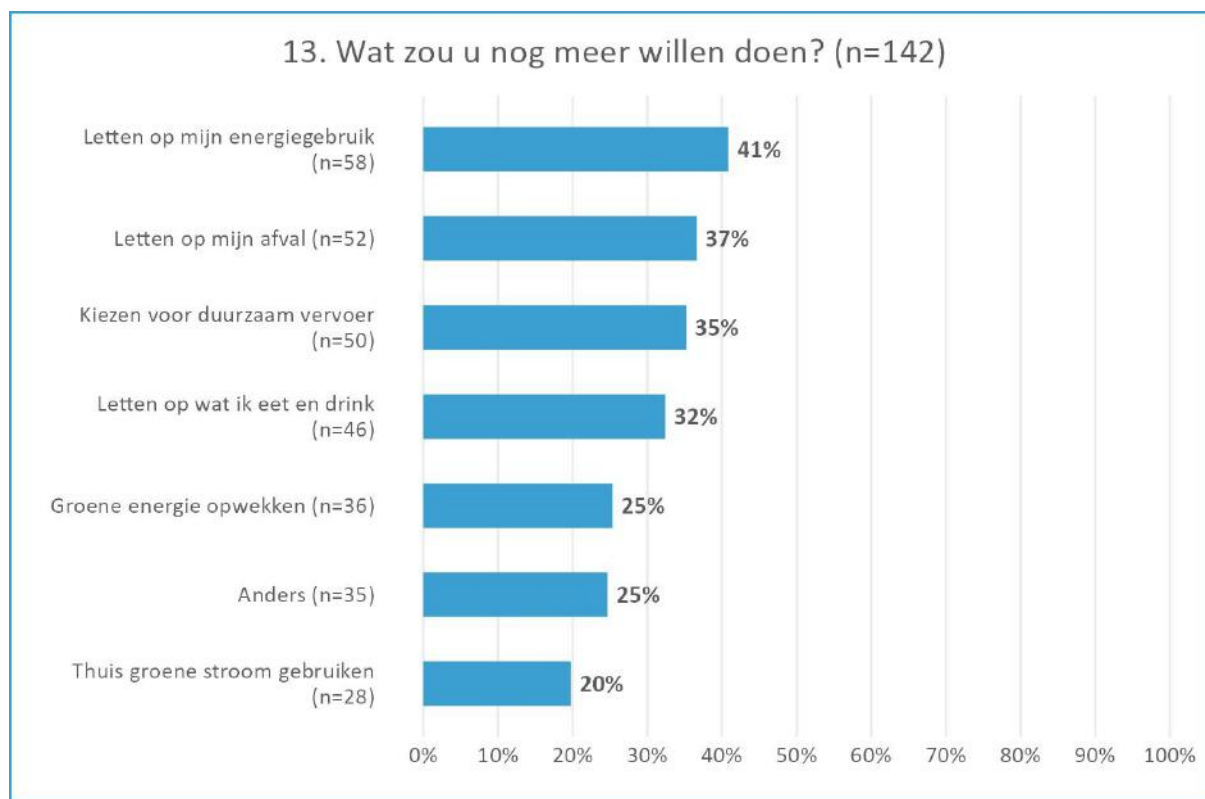
Bij de vraag ‘Wat is voor u de belangrijkste reden om bezig te zijn met duurzaamheid’ werd deelnemers gevraagd om hun top-3 aan te geven. De reden die op plaats één in de top-3 zijn gezet, heeft telkens drie punten toegekend gekregen, de reden op plaats twee heeft twee punten toegekend gekregen en de reden op plaats drie heeft één punt toegekend gekregen. Door deze punten vervolgens bij elkaar op te tellen, ontstaat een rangorde.

Rangorde	Aantal punten volgens weging
1. Het tegenhouden van klimaatverandering	255
2. Het besparen van kosten	246
3. Het is positief voor de gezondheid	224
4. Nederland moet zelf kunnen zorgen voor energie zonder hulp te krijgen van andere landen	200
5. Het zorgt voor meer lokale werkgelegenheid	66
6. Andere reden	42

Vraag 13 en 14 zijn alleen gesteld aan deelnemers die bij de vorige vraag 'Neutraal', 'Mee eens' of 'Helemaal mee eens' als antwoord hebben angekruist.

Vraag 14

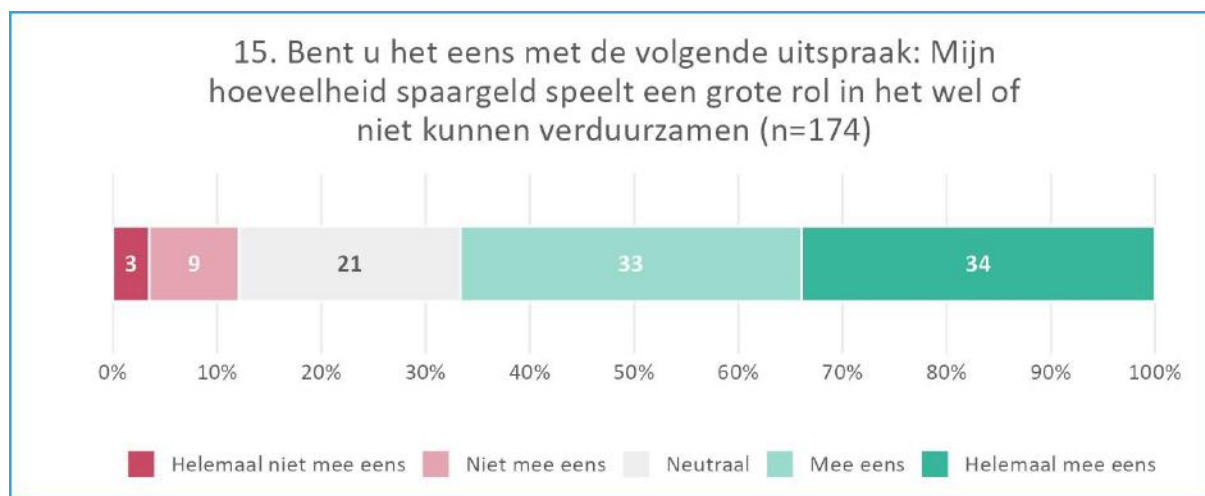
Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste punten die deelnemers noemen bij de vraag "Wat kan de gemeente voor u doen om u te helpen meer duurzaam te worden?". 107 deelnemers hebben een reactie gegeven op deze vraag. Alle antwoorden zijn integraal en anoniem opgenomen in het bijlagerapport.

- Ongeveer 25 deelnemers noemen het verstrekken van subsidies voor het bevorderen van duurzame acties. Deelnemers noemen onder andere subsidies voor een thuisbatterij, waterpomp en isoleren maar ook subsidies voor het vergroenen van tuinen of daken.
- Daarnaast geven rond de 15 deelnemers aan dat de gemeente voorlichting zou kunnen geven en objectieve informatie dient te verstrekken aan de inwoners. Eén respondent suggereert dat er gezorgd zou kunnen worden voor een informatiecentrum waar inwoners een onafhankelijk advies kunnen krijgen over duurzaamheidsmaatregelen.
- Andere punten die worden aangedragen zijn onder andere: het verbeteren van het openbaar vervoer, lagere afvalstofheffing en meer vergroening in de wijk.

3.5 De rol van de gemeente in verduurzaming

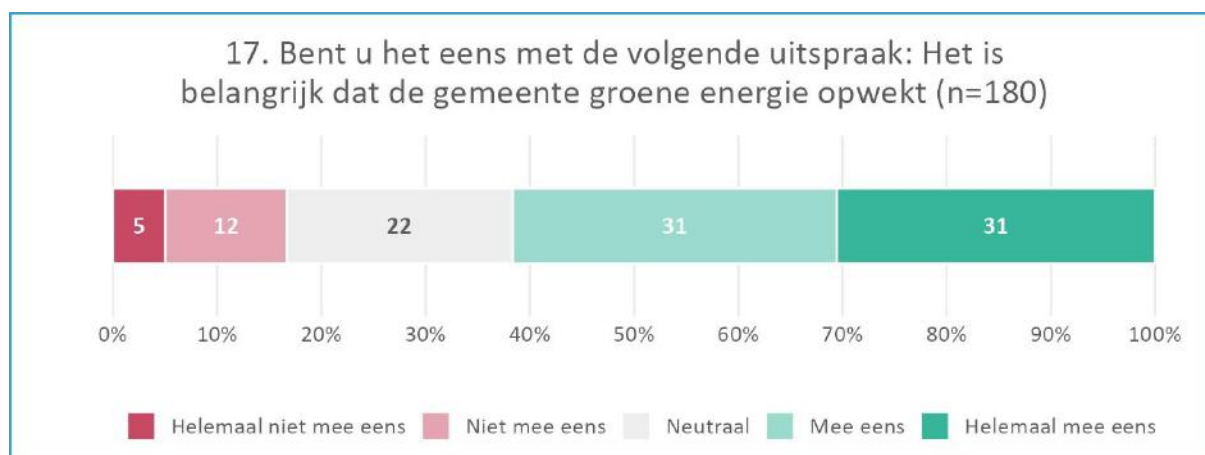
Deelnemers is gevraagd welke rol de gemeente speelt in verduurzaming en wat zij daarbij belangrijk vinden. In deze paragraaf worden de resultaten getoond over dit thema.

Vraag 16

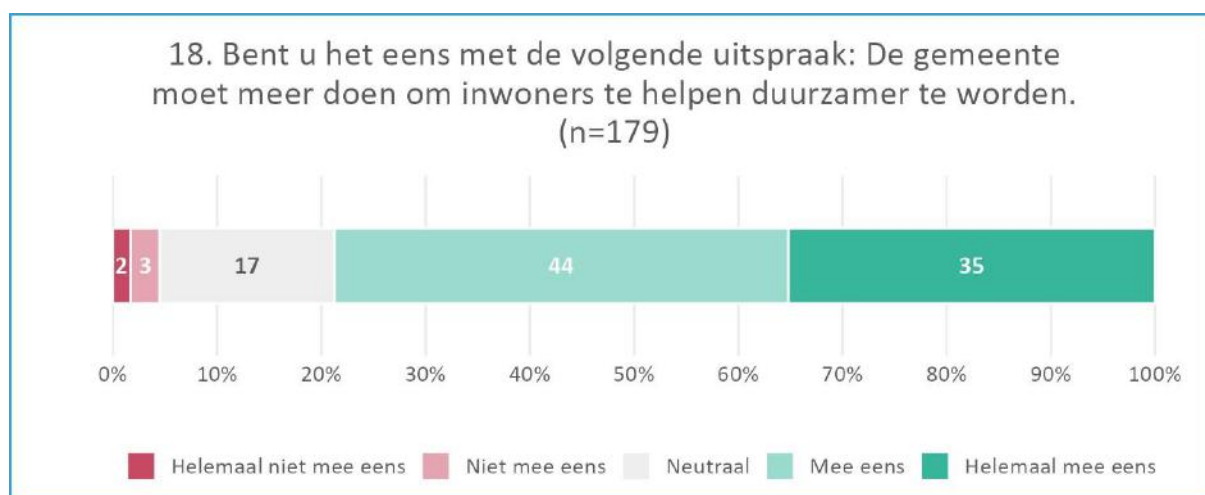
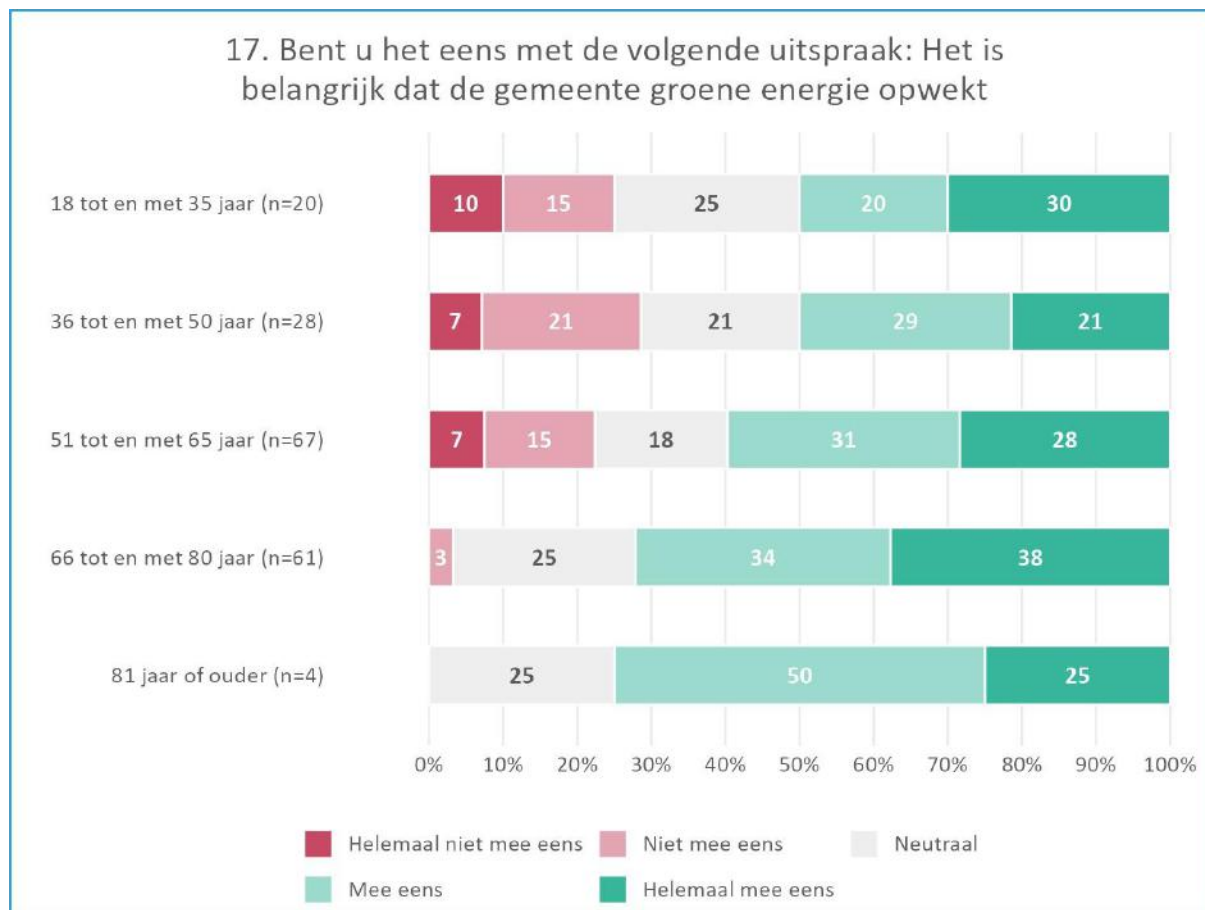
Bij de vraag ‘Wat is voor u het meest belangrijk bij het opwekken van groene energie?’ werd deelnemers gevraagd om hun top-3 aan te geven. De reden die op plaats één in de top-3 zijn gezet, heeft telkens drie punten toegekend gekregen, de reden op plaats twee heeft twee punten toegekend gekregen en de reden op plaats drie heeft één punt toegekend gekregen. Door deze punten vervolgens bij elkaar op te tellen, ontstaat een rangorde.

Rangorde	Aantal punten volgens de weging
7. De natuur moet niet worden aangetast	270
8. Het moet veilig gebeuren (voor mens en dier)	240
9. Voldoende afstand tot waar mensen wonen	219
10. Gebouwen en installaties moeten passen bij de omgeving	186
11. Landbouwgebied moet niet worden aangetast	102
12. Andere reden	37

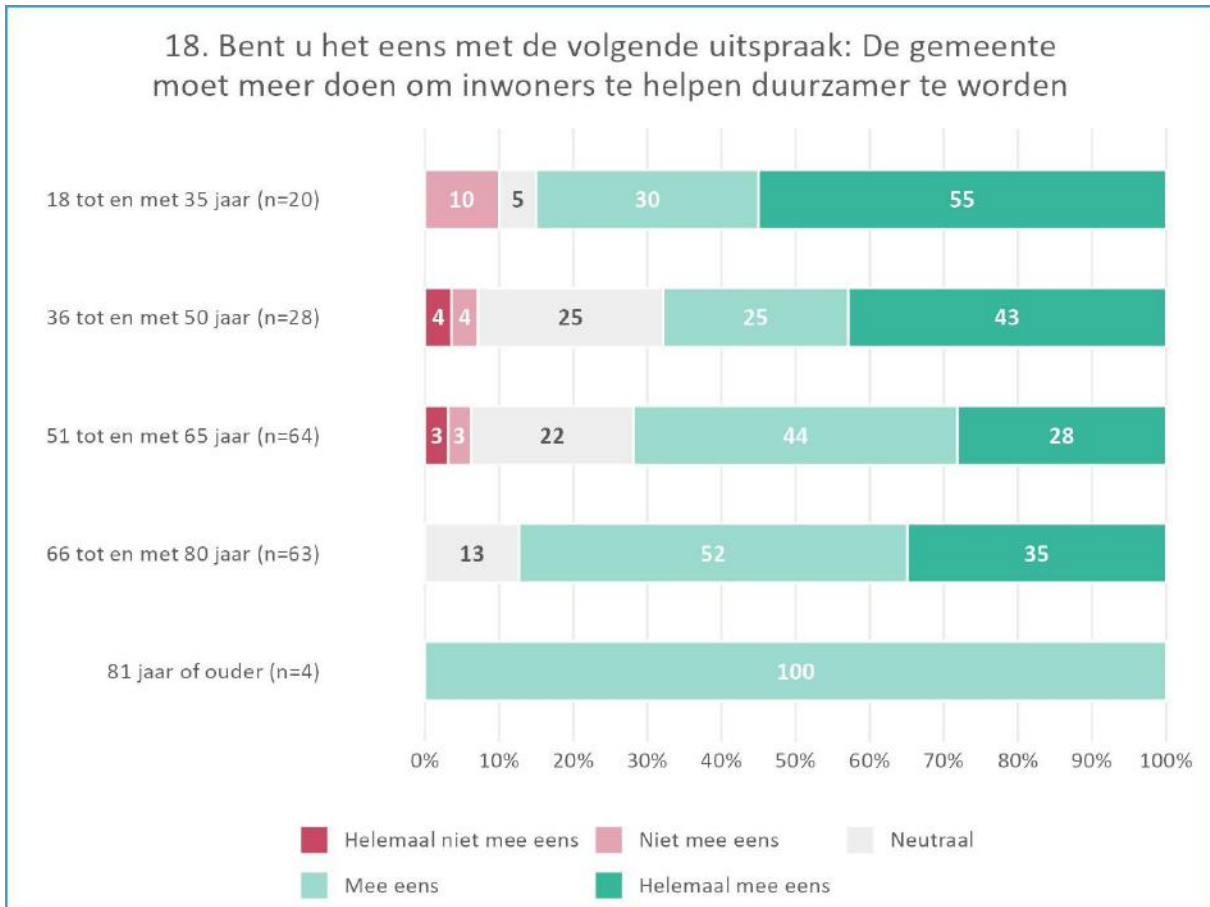

De resultaten over de uitspraak dat het belangrijk is dat de gemeente groene energie opwekt, zijn vervolgens uitgesplitst naar leeftijd.

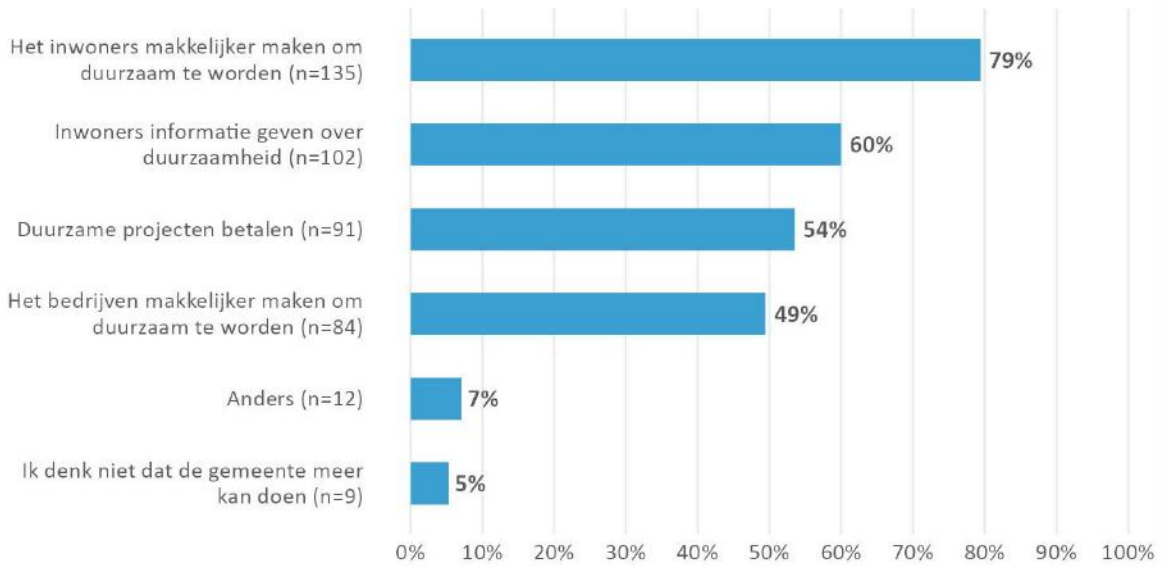
De resultaten over de uitspraak of de gemeente meer moet doen om inwoners te helpen duurzamer te worden zijn vervolgens uitgesplitst naar leeftijd.

Vraag 19 is alleen gesteld aan deelnemers die bij de vorige vraag 'Neutraal', 'Mee eens' of 'Helemaal mee eens' als antwoord hebben aangekruist.

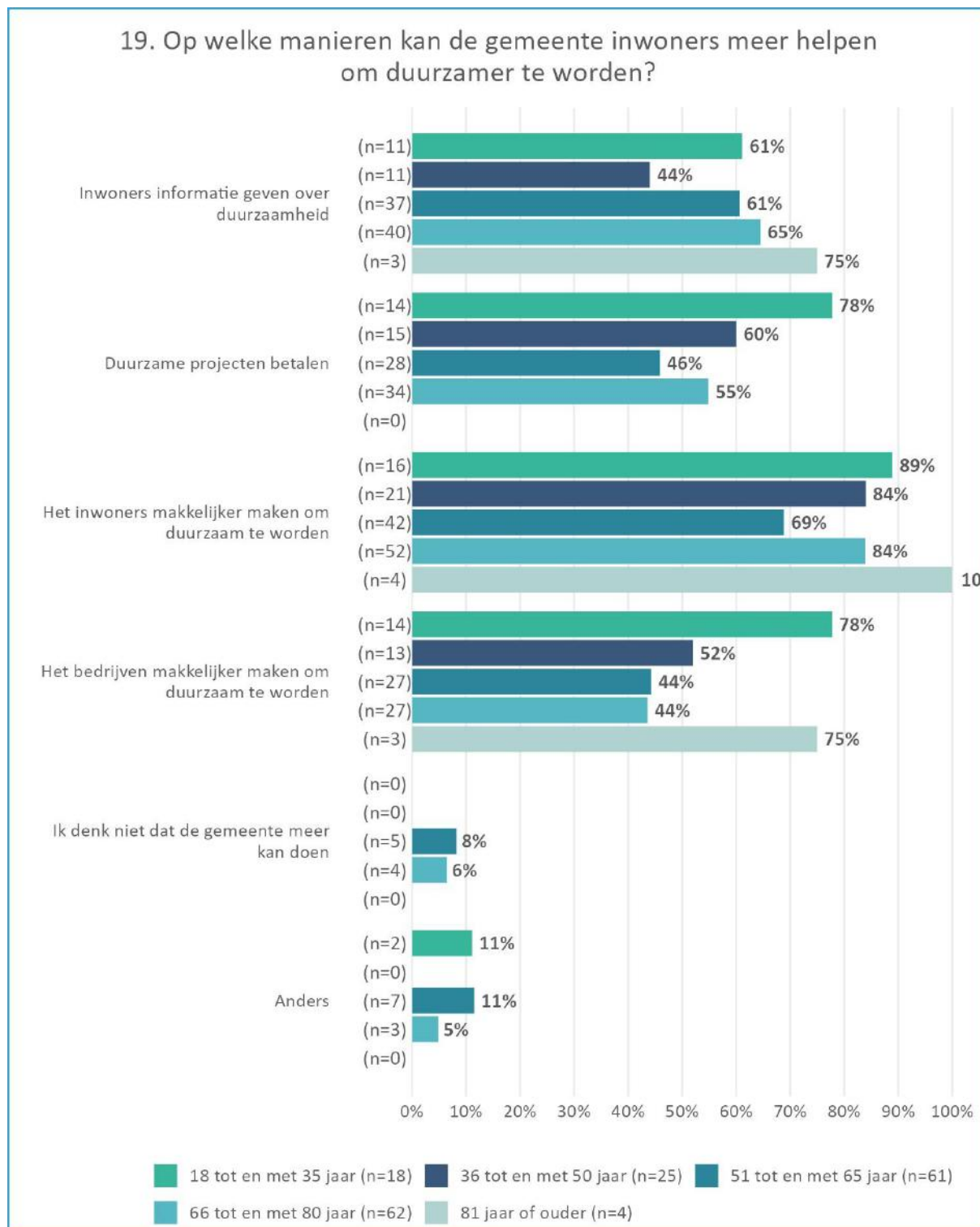

19. Op welke manieren kan de gemeente inwoners meer helpen om duurzamer te worden? (n=170)

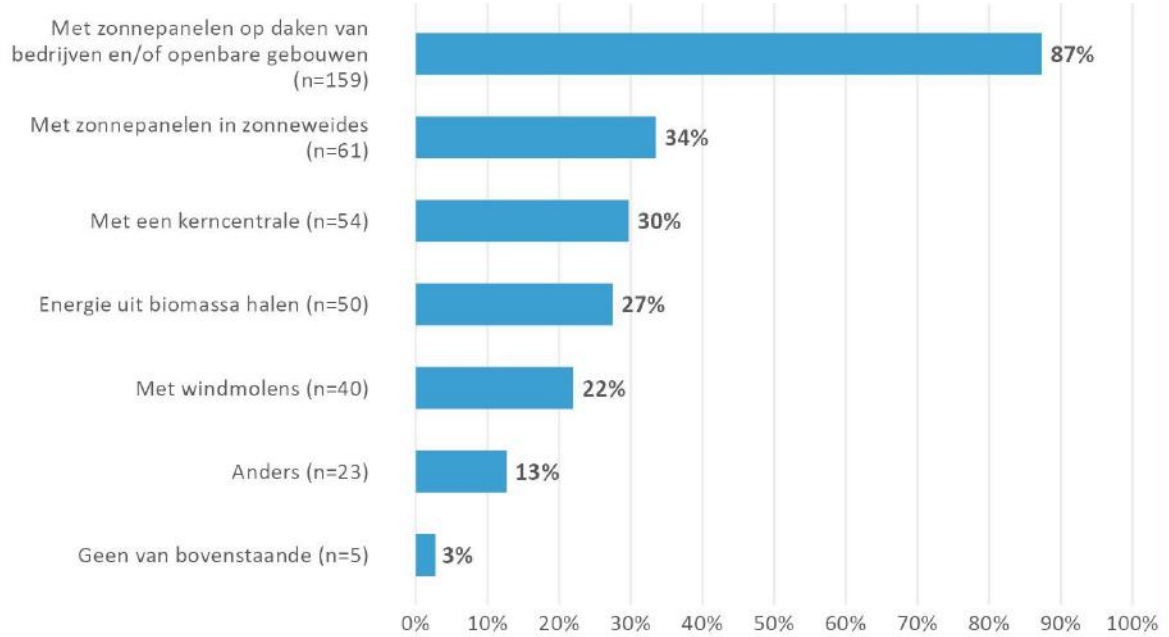

De resultaten over de vraag hoe de gemeente inwoners kan helpen om duurzamer te worden zijn vervolgens uitgesplitst naar leeftijd.

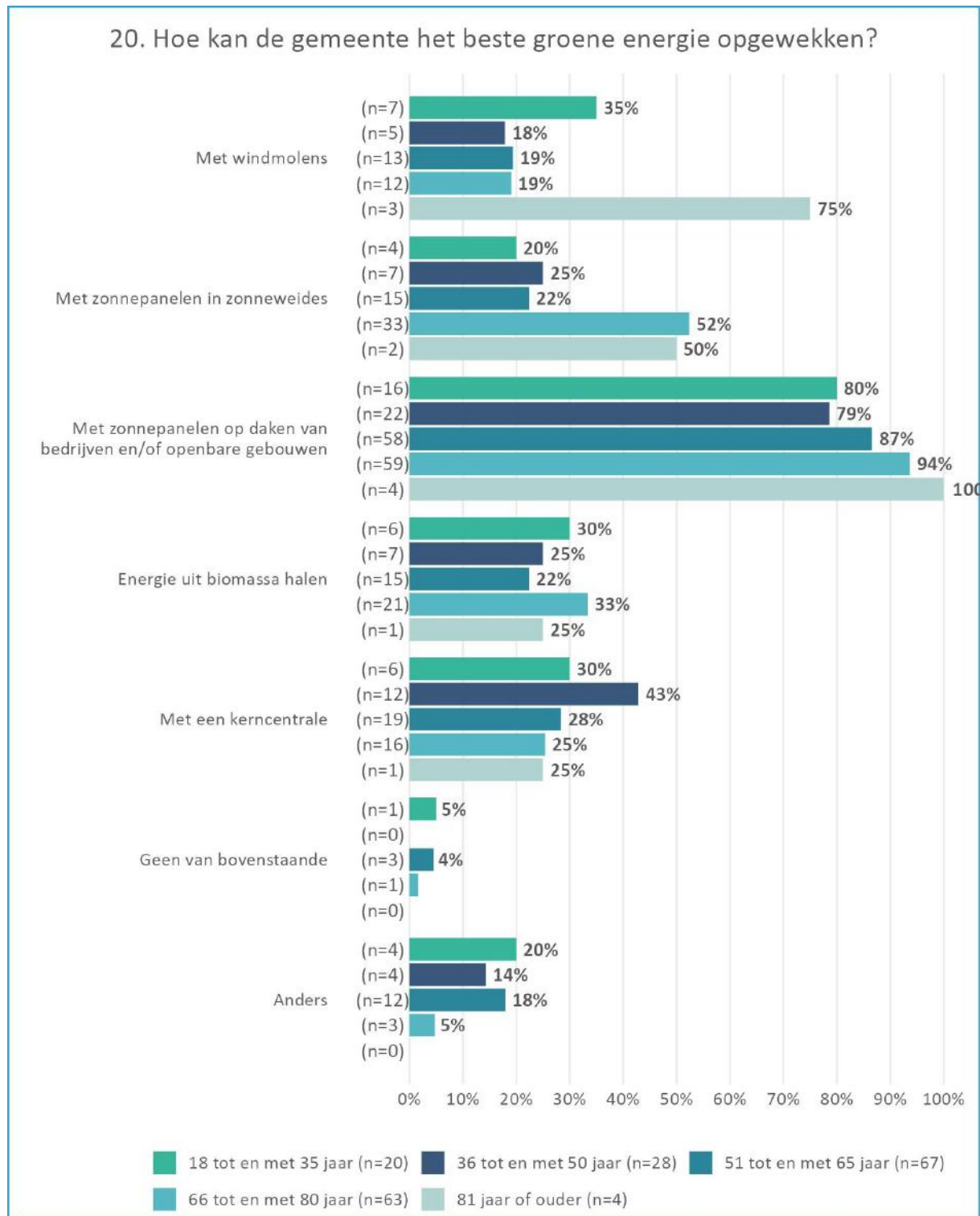

20. Hoe kan de gemeente het beste groene energie opwekken? (n=182)

De resultaten over de vraag hoe de gemeente het beste groene energie kan opwekken zijn vervolgens uitgesplitst naar leeftijd.

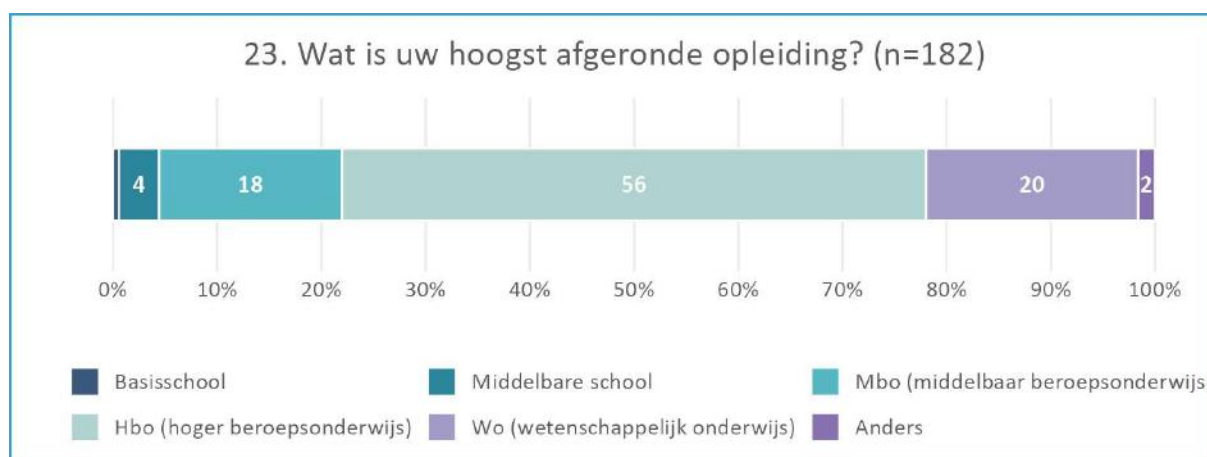
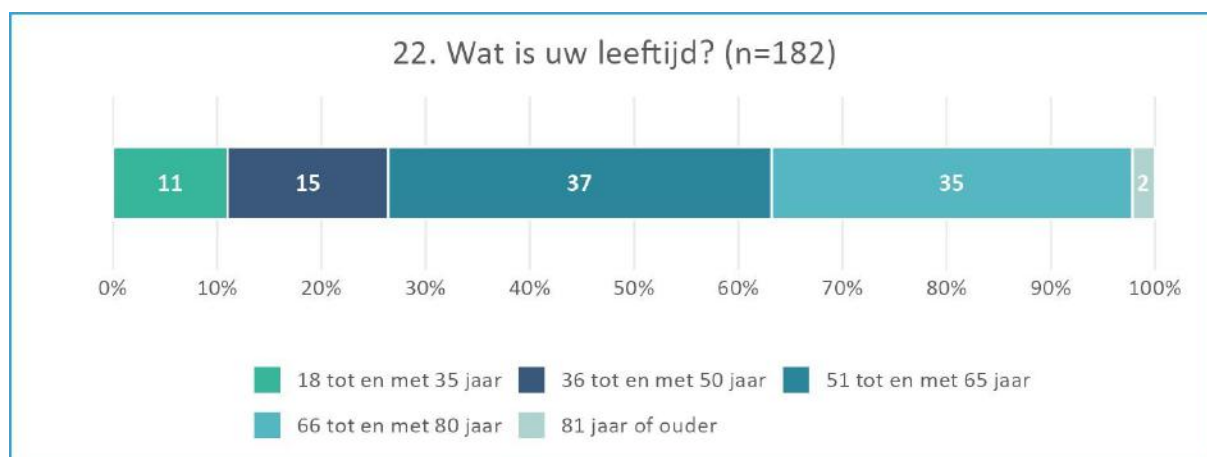
Vraag 21

Bij de vraag ‘Waar zou de gemeente zich volgens u het meest mee bezig moeten houden op het gebied van groene energie?’ werd deelnemers gevraagd om hun top-3 aan te geven. De reden die op plaats één in de top-3 zijn gezet, heeft telkens drie punten toegekend gekregen, de reden op plaats twee heeft twee punten toegekend gekregen en de reden op plaats drie heeft één punt toegekend gekregen. Door deze punten vervolgens bij elkaar op te tellen, ontstaat een rangorde.

Rangorde	Aantal punten volgens de weging
1. Het mogelijk maken van een goede verdeling en het opslaan van groene energie	374
2. Het opwekken van groene energie	322
3. Het importeren van groene energie	266

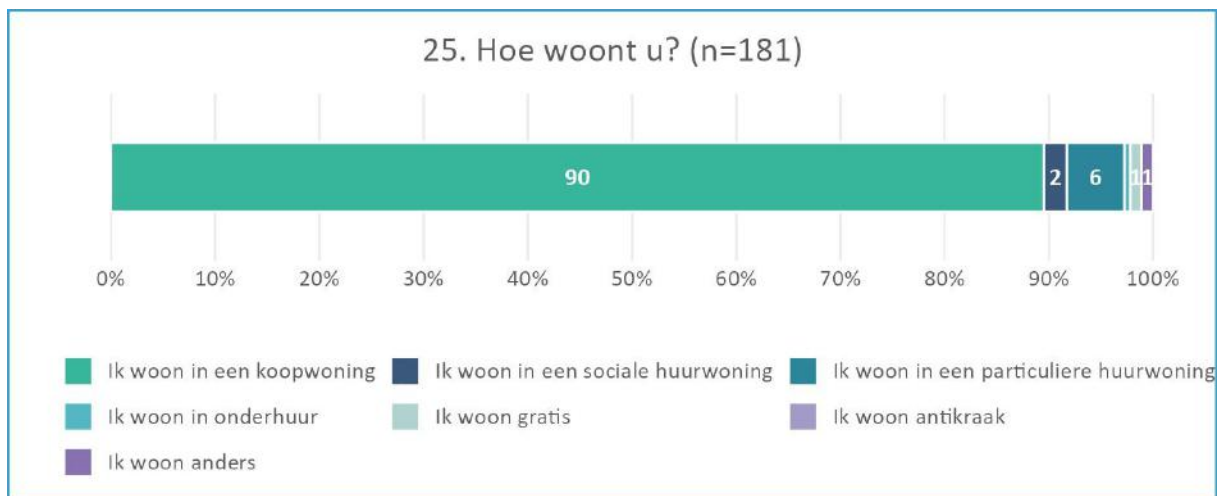
3.6 Tot slot

Tot slot is een aantal achtergrondgegevens uitgevraagd. Deze resultaten worden in deze paragraaf weergegeven.

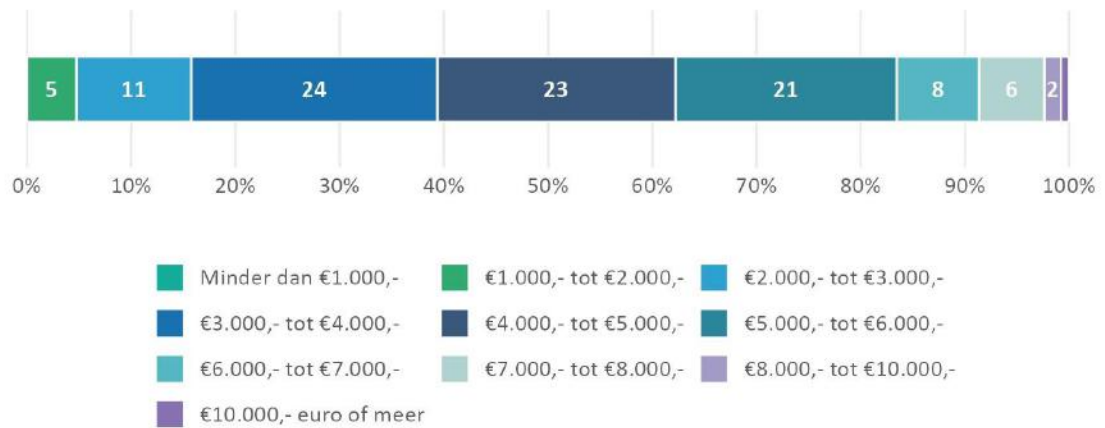

24. Wat is uw postcode?	n	%
6101 (Echt)	46	25,6
6102 (Echt)	28	15,6
6104 (Koningsbosch)	10	5,6
6105 (Maria Hoop)	17	9,4
6111 (Sint Joost)	11	6,1
6112 (Sint Joost)	18	10,0
6114 (Susteren)	31	17,2
6116 (Roosteren)	5	2,8
6118 (Nieuwstadt)	14	7,8
Totaal	180	100%

27. Wat is het netto inkomen van u of uw gezin per maand?
(n=127)

4 | Conclusies

Centrale onderzoeksvraag

De centrale onderzoeksvraag in deze duurzaamheidspeiling was *“Wat is de houding van inwoners van de gemeente Echt-Susteren ten opzichte van verschillende vormen van duurzaamheid en onder welke condities zien zij mogelijkheden om aan de lokale duurzaamheidsopgave te voldoen?”*. In dit hoofdstuk wordt de centrale onderzoeksvraag beantwoord aan de hand van de resultaten van de gesloten vragenlijst uit hoofdstuk 2.

Gezien de geringe controleerbaarheid van de betrouwbaarheid van de resultaten uit de open (publiek toegankelijke) vragenlijst uit hoofdstuk 3 zijn deze niet meegenomen in de conclusies en aanbevelingen. Overigens zijn er geen grote verschillen op te merken tussen de resultaten afkomstig van de gesloten vragenlijst en de resultaten afkomstig van de open vragenlijst.

Bekendheid met duurzaamheid en overheidsdoelstellingen

Onder inwoners is een brede bekendheid met verschillende vormen van duurzaamheid, het thema klimaatverandering en de rol van het gebruik van fossiele brandstoffen hierin. Ruim driekwart van de inwoners erkent klimaatverandering als een belangrijk probleem dat moet worden aangepakt en vindt het belangrijk om over te stappen van fossiele brandstoffen naar groene energie. Hoewel bijna de helft van de inwoners bekend is met de landelijke doelstelling om in 2050 energieneutraal te zijn, is slechts een klein deel van hen op de hoogte van de gemeentelijke doelstelling om in 2040 de plannen hiervoor klaar te hebben. Energieneutraal betekent in dit geval dat alle energie die inwoners en ondernemers binnen de gemeente gebruiken op een duurzame manier is opgewekt. Inwoners zien in het behalen van de duurzaamheidsdoelen van de gemeente zowel een belangrijke rol voor zichzelf weggelegd als voor de gemeente.

De rol van inwoners

Veel inwoners van Echt-Susteren zijn op dit moment zelf al bezig met verduurzaming. Hierin richten inwoners zich vooral op het eigen energieverbruik en -opwekking en de eigen afvalproductie. De belangrijkste reden om met duurzaamheid bezig te zijn, is met name het tegenhouden van klimaatverandering. Andere belangrijke redenen zijn het positieve effect op de gezondheid, het besparen van kosten en het bijdragen aan de onafhankelijkheid van Nederland op het gebied van energie.

Een kleine meerderheid van de inwoners is bereid om (nog) meer te doen, met name op het gebied van bewust energiegebruik en -opwekking, afvalproductie en het kiezen voor duurzaam vervoer. Om dit te doen, kunnen zij hulp van de gemeente gebruiken. Met name subsidies op energiebesparende of duurzame maatregelen zou het maken van duurzame keuzes stimuleren door deze keuzes gemakkelijker en toegankelijker te maken. Hierbij noemen inwoners vaak oplossingen als een warmtepomp of een thuis- of buurtbatterij. Inwoners geven aan dat hun hoeveelheid spaargeld een belangrijke rol speelt in het wel of niet kunnen verduurzamen.

De rol van de gemeente

Ook voor de gemeente zien inwoners een belangrijke rol weggelegd in het behalen van de duurzaamheidsopgave, met name in het opwekken, verdelen en opslaan van groene energie en het helpen van inwoners om zelf duurzamer te worden. Het is opvallend dat inwoners van alle leeftijden van mening zijn dat de gemeente meer moet doen om hen te helpen om duurzamer te worden, maar over de manier waarop dit moet gebeuren verschillen de meningen. Jongere inwoners zien de gemeente in een meer faciliterende rol waarbij het hen (financieel) gemakkelijker wordt gemaakt om te verduurzamen, terwijl oudere inwoners van de gemeente liever informatie over duurzaamheid ontvangen. Bij het informeren is het voor inwoners van belang dat er naar de specifieke situatie wordt gekeken zodat zij advies op maat krijgen.

Eén van de belangrijkste taken voor de gemeente op het gebied van groene energie zien inwoners in het mogelijk maken van een goede verdeling en opslag. Opslag op kleine schaal in de vorm van buurtbatterijen en thuisbatterijen genieten hierbij de voorkeur. Dit valt vermoedelijk ook samen met de behoefte van inwoners aan hulp van de gemeente bij het verduurzamen door het aanleggen van lokale infrastructuur als buurtbatterijen. Bij het opwekken van groene energie is het voor inwoners met name belangrijk dat de natuur niet wordt aangetast en dat het opwekken op een voor mens en dier veilige manier gebeurt. Er zijn geen grote verschillen tussen leeftijdsgroepen in de mate waarin zij belang hechten aan het opwekken van groene energie door de gemeente. Van de mogelijke manieren om groene energie op te wekken, is onder inwoners verreweg de meeste steun om dit te doen met zonnepanelen op daken van bedrijven en/of openbare gebouwen

5 | Aanbevelingen

In het vorige hoofdstuk zijn conclusies getrokken aan de hand van de resultaten van het vragenlijstonderzoek. Op basis van deze conclusies heeft Enneüs hieronder een drietal aanbevelingen voor de gemeente geformuleerd. Deze aanbevelingen zijn uitsluitend gebaseerd op de uitkomsten van het gesloten vragenlijstonderzoek en dienen als handreikingen om met deze uitkomsten aan de slag te gaan. Hierbij is geen rekening gehouden met haalbaarheid of eventuele reeds bestaande plannen die de gemeente al heeft opgesteld.

Aanbeveling 1:

Verken de mogelijkheden om inwoners (financieel) te ondersteunen in het zelf verduurzamen

- Inwoners zien voor zichzelf een belangrijke rol in het behalen van de duurzaamheidsdoelen van de gemeente en een groot deel van hen is al bewust bezig om duurzamer te leven maar geeft aan met hulp van de gemeente meer te kunnen en willen doen.
- Inwoners zien vooral kansen voor verdere verduurzaming op het gebied van energieverbruik, het zelf opwekken van energie, het verminderen van afvalproductie en het kiezen voor duurzaam (openbaar) vervoer.
- Vooral het financieel aantrekkelijk maken (bijvoorbeeld door middel van subsidies) van duurzame oplossingen in energiegebruik en -opslag en het openbaar vervoer worden aangedragen als manier waarop de gemeente haar inwoners kan helpen te verduurzamen.
- Ook het informeren van inwoners over manieren waarop zij zelf kunnen verduurzamen, kan voor hen een drempel wegnemen. Hierbij is het van belang dat er naar de specifieke situatie van de inwoner wordt gekeken zodat zij een advies op maat aangeboden krijgen.

Aanbeveling 2:

Verken de mogelijkheden om als gemeente energie op te wekken, op te slaan en te verdelen.

- Inwoners vinden het belangrijk dat de gemeente Echt-Susteren zelf groene energie opwekt, opslaat en verdeelt onder haar inwoners.
- Wat betreft de methode van opwekken geniet het plaatsen van zonnepanelen op daken van bedrijven en openbare gebouwen de voorkeur.
- Inwoners zien ook mogelijkheden in kleinschalige oplossingen voor het opslaan en verdelen van energie, bijvoorbeeld door het plaatsen van buurt- of thuisbatterijen.
- Het opwekken van energie mag van inwoners niet ten koste gaan van de natuur of de veiligheid voor mens en dier.

Aanbeveling 3:

Verken mogelijkheden voor verduurzaming op buurniveau

- In het gehele grondgebied van de gemeente erkent men het probleem van klimaatverandering en het belang van het opwekken van groene energie in de gemeente.
- Inwoners geven aan dat, met name op het gebied van opslag en verdeling, verduurzamen een kwestie van maatwerk is waarbij er behoefte is aan het leggen van een basis voor initiatieven op buurniveau.
- Het plaatsen van buurtbatterijen is een maatregel die door inwoners veelvuldig wordt genoemd.
- Inwoners lijken bereid om met buurtgenoten gezamenlijk andere oplossingen op buurniveau te verkennen.

Uw contactpersonen

Jesse Hulsebosch – j.hulsebosch@enneus.nl

Rimmer van Poeteren – r.vanpoeteren@enneus.nl

Hoofdkantoor Groningen

Schweitzerlaan 4
9728 NP Groningen

Postbus 473
9700 AL Groningen

Kantoor Utrecht

Arthur van Schendelstraat 650
3511 MJ Utrecht

T. 050 – 711 52 55
info@enneus.nl
www.enneus.nl

